

Programmabegroting Purmerend 2025-2028

De paragrafen

Lokale heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen gaat over het beleid van de heffingen en tarieven in 2025. In deze paragraaf wordt achtereenvolgens behandeld:

1. De geraamde inkomsten.
2. Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen.
3. Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen.
4. Een aanduiding van de lokale lastendruk.
5. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Geraamde inkomsten

De baten met betrekking tot de lokale heffingen bedragen in € 1.000:

Soort	2025
Onroerendezaakbelasting eigenaren	18.051
Onroerendezaakbelasting gebruikers	3.069
Roerende woon- en bedrijfsbelasting	27
Rioolheffing	10.724
Afvalstoffenheffing	15.594
Reinigingsrechten	80
Leges omgevingswet	3.581
Parkeerbelastingen	3.636
Lijkbezorgingsrechten en begraafrechten	1.014
Bedrijveninvesteringszones (BIZ)	237
Marktgelden	121
Precariobelasting	310
Hondenbelasting	495
Toeristenbelasting	103
Overige leges (o.a. burgerlijke stand, GBA, woonzaken, APV, archief)	1.064
Totaal geraamde inkomsten lokale heffingen	58.106
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	886

Het beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Het beleid voor de uitvoering van heffing en invordering van de lokale heffingen is gericht op het waarborgen van kwaliteit en continuïteit tegen zo laag mogelijke kosten (efficiency). Daarbij wordt er op een lastendrukverdeling gelet en wordt zoveel mogelijk het profijtbeginsel toegepast. Als uitgangspunt geldt dat de lokale lasten jaarlijks worden verhoogd met inflatie. Voor de onroerendezaakbelastingen wordt het consumentenprijsindexcijfer van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van januari van het voorafgaande jaar als basis gebruikt. Het CBS heeft het inflatiepercentage van januari 2024 vastgesteld op 3,2%. Deze indexering van 3,2% wordt ook toegepast op de overige heffingen (leges, hondenbelasting, precariobelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting).

Een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Onroerendezaakbelastingen worden geheven van eigenaren van onroerende woningen en niet-woningen en van gebruikers van onroerende niet-woningen. De eigenaar/gebruiker op 1 januari van het jaar is belastingplichtig voor het gehele jaar. Grondslag is de waarde van de onroerende zaak die is vastgesteld met een WOZ-beschikking. Voor het belastingjaar 2025 geldt de waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2024. Zoals verwoord in Voorjaarsnota 2024 worden de opbrengsten verhoogd met 3,2%. Voor de jaren na 2025 wordt in de begroting rekening gehouden met een trendmatige verhoging van 1,5%. Na bepaling van de nieuwe WOZ-waarden zullen alle tarieven aan die nieuwe waarden worden bijgesteld. Uitgangspunt hierbij is: stijgt de waarde, dan daalt het tarief, waarna de geraamde opbrengst gelijk blijft (vermeerderd met inflatoire verhoging).

In het hoofdlijnenakkoord van de nieuwe coalitie van de regering is aangegeven dat men de jaarlijkse stijging van de lokale lasten (onroerendezaakbelasting) aan banden wil leggen. Verdere details zijn op dit moment nog niet bekend.

Roerende woon- en bedrijfsruimtebelastingen (RZB)

Deze belasting wordt ook wel de roerendezaakbelasting genoemd, vanwege de aanvulling op en de gelijkennis met de OZB. Deze belasting wordt geheven op alle roerende zaken zoals woonschepen, woonwagens en kiosken. De heffingspercentages zijn gelijk aan die van de OZB.

Rioolheffing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beheer van het afval- en regenwater en het verwerken van overtollig grondwater. De heffing mag maximaal kostendekkend zijn en alleen worden gebruikt voor de dekking van de kosten die in de wet genoemd zijn. Voor de beoordeling van de kostendekkendheid stellen wij periodiek het Gemeentelijk Rioleringsplan op. Purmerend hanteert een rioolheffing die is gesplitst naar een eigenarentarief en een grootverbruikheffing. De heffingsgrondslag voor eigenaren is een vast bedrag per aangesloten eigendom. Voor het grootverbruik is deze gekoppeld aan het waterverbruik in kubieke meters (m³), hierbij is gekozen voor het aantal aansluitingen met een verbruik vanaf 300 m³. Doordat het gebruikerstarief is vervallen, wordt er geen rekening gehouden met kwijtscheldingen en oninbaarheid. Het huidige GRP heeft 2023 als einddatum. Er is onder de Omgevingswet geen verplichting, maar er wordt wel een nieuw plan gemaakt gelet op de opgaven van de komende jaren en de tariefsontwikkeling. Het

tarief voor de rioolheffing zal de komende jaren met meer dan inflatie stijgen vanwege de grote vervangingsinvesteringen in Wheermolen en Overwhere.

Afvalstoffenheffing

De gemeente is verplicht tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen. Voor de dekking van de kosten wordt afvalstoffenheffing geheven. Het tarief van de afvalstoffenheffing wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead en btw. Purmerend hanteert een gedifferentieerd tarief voor de afvalstoffenheffing. Dit betreft een tarief voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens. In het kader van de verbetering van de afvalscheiding is het tarief voor een extra restafval container conform het tarief van een meerpersoonshuishouden en wordt een extra gft-container gratis verstrekt. Door de goede financiële resultaten van de afgelopen jaren, kan de tariefstijging beperkt blijven.

Reinigingsrecht

Reinigingsrecht wordt nog uitsluitend geheven van bedrijven voor het ondergronds inzamelen van bedrijfsafval. Het tarief van het reinigingsrecht wordt gebaseerd op de kosten van onder andere inzet van personeel en materieel, verwerkingstarieven van afvalstromen en toerekening van overhead.

Leges omgevingswet

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (Wkb) voor het bouwen per 1 januari 2024 zijn de grondslagen voor het heffen van leges in Titel 2 van de legesverordening gewijzigd. Uitgangspunt van Titel 2 van legesverordening blijft dat de kostendekkendheid 100% is. De opbrengsten zijn afhankelijk van het aantal aangevraagde omgevingsvergunningen voor bouwactiviteiten. Dit wijkt altijd af van het aantal geplande bouwprojecten. De gemeente heeft hier een geringe invloed op. Als daartoe aanleiding is zal uw raad door middel van tussenrapportages op de hoogte worden gesteld van de ontwikkelingen.

Parkeerbelastingen

Parkeerbelastingen zijn te onderscheiden in een belasting voor feitelijk parkeren en een belasting voor parkeervergunningen. Beide dienen ter regulering van het parkeren, zoals vastgesteld in het parkeerbeleid. Bij niet betalen van parkeerbelasting op straat, wordt een naslagheffing opgelegd. Jaarlijks wordt het maximum tarief van de naheffingsaanslag vastgesteld door het Rijk. De parkeertarieven worden net als de andere belastingen per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%. Het is de bedoeling dat per 1 maart 2025 een grote uitbreiding van het betaald parkeren gebied plaatsvindt als ook de Bloemenbuurt en het Waterlandkwartier parkeerregulering krijgen.

Lijkbezorgingsrechten

Lijkbezorgingsrechten worden onder meer geheven voor het gebruik van de aula, het begraven van stoffelijke overschotten en het bijzetten van asbussen in de urnenmuur. Purmerend streeft hierbij naar kostendekkende tarieven, waarin rekening is gehouden met de kosten van het onderhoud van de gemeentelijke begraafplaatsen.

Bedrijveninvesteringszones

Een Bedrijfsinvesteringszone (BIZ) is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein waarbinnen alle ondernemers samen investeren in zaken als bekendheid, uitstraling, kwaliteit en veiligheid van hun gebied. De BIZ-heffing geldt voor de duur van 5 jaar en het tarief van de BIZ heffing verschilt per gebied (vast bedrag of de WOZ waarde van

een bedrijfsruimte). De opbrengsten van de bedrijveninvesteringszones worden na aftrek van de perceptiekosten onder voorwaarden beschikbaar gesteld aan de BIZ Stichting Koemarkt en de Stichting BIZ Purmerend Binnenstad.

Marktgeden

Marktgeden worden geheven op reguliere weekmarkten en incidentele marktdagen en bestaan uit tarieven voor het plaatsen van marktkramen, energieverbruik en het parkeren bij markten. Dit gaat om de door de gemeente vastgestelde warenmarkten in Purmerend. De incidentele markten in Purmerend en de markten in de Beemster gaan via een evenementenvergunning en opgelegde leges. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven op degene die een voorwerp of voorwerpen op gemeentegrond, bestemd voor de openbare dienst, heeft, dan wel op degene voor wie dat voorwerp of die voorwerpen op gemeentegrond, bestemd voor de openbare dienst, aanwezig zijn. De gemeente voert jaarlijks een inventarisatie uit aan de hand waarvan de precariobelasting wordt opgelegd. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Hondenbelasting

Hondenbelasting is van oorsprong een regulerende belasting ter beperking van het aantal honden. Omdat er sprake is van een belasting geldt hier geen maximumtarief en/of spelregel ten aanzien van kostendekkendheid. Omdat er in Purmerend is besloten tot een heffing binnen een bepaald gebied, is de heffing een doelheffing geworden. De geraamde kosten van het hondenbeleid zijn dan ook gelijk aan de geraamde baten in verband met hondenbelasting. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven voor het houden van verblijf met overnachting tegen vergoeding binnen de gemeente voor personen die niet in de Basisregistratie personen zijn ingeschreven als inwoner. Degene die gelegenheid tot verblijf biedt is belastingplichtig en kan de belasting verhalen op degene die verblijf houdt. De gemeente Purmerend is een samenwerking aangegaan voor het gebruik van een digitaal nachtregister. Via dit systeem krijgt de gemeente een beter inzicht in het aantal bezoekers. Voornamelijk gaat het alleen om hotels. In de toekomst kunnen hoteleigenaren hun aangifte toeristenbelasting digitaal bij de gemeente aanleveren. De tarieven worden per 1 januari 2025 verhoogd met 3,2%.

Leges

Voor reisdocumenten, rijbewijzen en akten burgerlijke stand bepaalt het Rijk het maximaal te heffen bedrag. De overige leges worden verhoogd met het consumentenprijsindexcijfer van het CBS. Afwijken van dit percentage is mogelijk, wanneer de kostenontwikkeling voor de afzonderlijke activiteiten dit noodzakelijk maakt.

Kostentoerekening en kostendekkendheid

Tabel kostendekkendheid 2025

Bedragen x € 1.000	Afvalstoffen heffing	Rioolheffing	Leges Omgevingswet
Kosten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	11.013	8.097	2.745
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	80	-	-
Netto kosten taakveld	10.933	8.097	2.745
Toe te rekenen kosten straatreiniging en regionale brandweer	1.098	1.098	-
Overhead inclusief (omslag)rente	2.513	1.478	1.154
Btw	1.356	1.000	-
Totale lasten	15.900	11.673	3.899
Opbrengst heffingen	15.325	10.793	3.899
Dotatie aan voorziening	-	-	-
Onttrekking aan voorziening	575	880	-
Totale baten	15.900	11.673	3.899
Dekkingspercentage	100%	100%	100%

Een aanduiding van de lokale belastingdruk

Om een indicatie te geven van de lokale belastingdruk houden we rekening met de volgende belastingsoorten: OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. De OZB en de afvalstoffenheffing zijn op alle huishoudens van toepassing, de rioolheffing alleen voor percelen die op de riolering zijn aangesloten. We geven de lokale belastingdruk aan voor:

- Eenpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Eenpersoonshuishoudens in een huurwoning;
- Meerpersoonshuishoudens in een eigen woning;
- Meerpersoonshuishoudens in een huurwoning.

Voor de berekening van de OZB is uitgegaan van de gemiddelde woningwaarde in Purmerend. Deze bedroeg bij het opmaken van deze begroting voor 2025 € 389.000 afgerond, resulterend in een aanslag van circa € 313 OZB. Dit is indicatief. Het herwaarderingsproces was echter nog gaande. In de onderstaande tabel zijn de vergelijkende cijfers met Purmerend 2024 opgenomen.

Bedragen in euro's	Eenpersoonshuishoudens		Meerpersoonshuishoudens	
	Eigen woning	Huurwoning	Eigen woning	Huurwoning
Purmerend 2024	817	300	893	375
Purmerend 2025	852	306	929	383

Rangordeoverzicht Woonlastenmonitor 2024

De getallen horen bij de cijfers van een meerpersoonshuishouden eigenaar-bewoner en voor de rangorde geldt: nr 1 heeft de laagste woonlasten.

Gemeente	Bedrag 2024	Rangorde 2024	Rangorde 2023
Nederland gemiddeld ₁	994		
Alkmaar	835	29	12
Hoorn	940	114	143
Dijk en Waard	917	87	87
Den Helder	912	85	104
Edam-Volendam	911	83	83
Wormerland	1.133	287	298
Purmerend	954	139	134
Waterland	975	167	193
Zaanstad	1.010	199	228
Landsmeer	1.437	338	346

Bron: Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

De lokale lasten voor de meerpersoonshuishouden met een eigen woning stijgen in 2025 met gemiddeld 4,0% in Purmerend.

Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor belastingplichtigen met lage inkomens bestaat de mogelijkheid van gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de belasting. Kwijtschelding is alleen mogelijk voor de afvalstoffenheffing. Kwijtschelding is mogelijk wanneer aan de voorwaarden van de Invorderingswet 1990 is voldaan, met dien verstande dat wij uitgaan van 100% van de relevante bijstandsnorm. Richtlijnen voor het verlenen van kwijtschelding staan in het Besluit gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Doelstelling

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om niet-begrote kosten te dekken. Door de beschikbaarheid van weerstandsvermogen hoeft bij een financiële tegenvaller in de begrotingsuitvoering niet direct tot een bezuiniging te worden overgegaan.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

A. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten te dekken.

B. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf zetten we eerst de beschikbare weerstandscapaciteit uiteen en daarna de risico's en het hiervoor benodigd weerstandsvermogen. Beide onderdelen worden vervolgens tegen elkaar afgezet.

Omvang weerstandscapaciteit

Tot de weerstandscapaciteit worden de post onvoorzien, reserves, stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit gerekend. In het onderstaande overzicht staan de afzonderlijke onderdelen beschreven. Hierbij staat aangegeven of en voor hoeveel deze onderdelen bijdragen aan de beschikbare weerstandscapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen maal € 1.000)

Onderdeel/Omvang/Duiding	Bedrag (x € 1.000)
Onderdeel: Algemene reserve (incidenteel) Omvang: € 65.259 Duiding: De reserves zijn het verschil tussen de bezittingen en de schulden en dus geen 'potje'. De algemene reserve is de hoofdbron van de weerstandscapaciteit. Inzet van de algemene reserve leidt tot meer schuld.	€ 65.259
Onderdeel: Bestemmingsreserves (incidenteel)	€ 0

Omvang: Circa € 25.972

Duiding: Voor alle bestemmingsreserves geldt dat deze ook gebruikt kunnen worden voor de afdekking van risico's. De bestemmingsreserves hebben een specifiek door de raad vastgesteld bestedingsdoel. Deze doelen zijn bewust gekozen, de reserves zijn daarmee volledig geprogrammeerd. Om deze reden wordt ook de omvang van de bestemmingsreserves niet meegeteld als beschikbare weerstandscapaciteit.

Onderdeel: Stille reserves (incidenteel)

€ 0

Omvang: € 5.200

Duiding: De stille reserve betreft de te verkopen panden, gronden en overige activa waar bij de verkoop een netto boekwinst kan worden gerealiseerd. Omdat de gemeentelijke panden en gronden veelal nog in gebruik zijn, zijn deze niet op korte termijn beschikbaar en tellen deze niet mee in de beschikbare weerstandscapaciteit per 1-1-2025. Daarnaast is de werkelijke waarde van ons aandelenbezit hoger dan de nominale waarde zoals deze, conform het BBV, in de gemeentelijke balans is opgenomen. Het gaat om de aandelen BNG, Alliander en HVC. Deze aandelen zijn echter niet vrij verhandelbaar. Het is dan ook niet mogelijk om deze waarde daadwerkelijk te verzilveren, althans niet op dit moment. Wij tellen de berekende waarde dan ook niet mee voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit. Bovendien ontvangen wij voor deze aandelen dividend. Het verkopen van de aandelen leidt dan ook tot structureel lagere inkomsten als gevolg van het wegvallen van het jaarlijkse dividend.

Onderdeel: Onbenutte belastingcapaciteit (structureel)

€ 0

Omvang: Circa € 12.691

Duiding: De onbenutte belastingcapaciteit is het verschil tussen het belastingtarief OZB in Purmerend en 120% van het landelijk gemiddelde. Tot het niveau van 120% zal hoe dan ook geen sprake zijn van toelating tot artikel 12. Het zijn extra (structurele) middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. Er is voor gekozen de onbenutte belastingcapaciteit niet mee te tellen als beschikbare weerstandscapaciteit en deze ruimte vast te houden voor het eventueel overnemen van het wegenbeheer hoogheemraadschap (HHNK). Overname van deze taak zou kunnen betekenen dat er een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gezamenlijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover dat de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Dit betekent dat de waterschapsheffing gaat dalen en de OZB gaat stijgen. De tarieven voor de overige heffingen, zoals de afvalstoffenheffing en de rioolheffing zijn volledig kostendekkend en komen daarom niet in aanmerking voor structurele onbenutte belastingcapaciteit.

Onderdeel: Post onvoorzien (structureel)

€ 125

Omvang: € 50

Duiding: De omvang van de post onvoorzien is in Purmerend bepaald op € 50.000. De post is wettelijk verplicht en dit bedrag is opgenomen in de begroting 2025. Omdat de post in de meerjarenbegroting constant wordt verondersteld, wordt de post onvoorzien tot de structurele weerstandscapaciteit gerekend. In de berekening voor de weerstandscapaciteit nemen we deze 2,5 keer mee.

Beschikbare weerstandscapaciteit per 1 januari 2025

€ 65.384

Gelet op de bovenstaande tabel wordt in Purmerend de beschikbare weerstandscapaciteit gelijkgesteld aan de algemene reserve en de post onvoorzien.

Meegenomen financiële risico's

Risico's zijn er in allerlei soorten en maten. Voor welke risico's we meenemen, worden de onderstaande vuistregels gebruikt.

Kortingen op algemene en specifieke uitkeringen

Kortingen op algemene (het gemeentefonds) en specifieke uitkeringen worden ingeschat en verwerkt in de begroting. Het weerstandsvermogen is nadrukkelijk niet bedoeld als buffer hiervoor. De gemeentelijke begroting moet hierop inspelen. Dat geldt ook voor risico's betreffende het onvolledig kunnen declareren van uitgaven op specifieke uitkeringsregelingen. Deze risico's kunnen we vooraf inschatten en in de p&c cyclus verwerken.

Kosten die moeten worden voorzien

Voor gebeurtenissen waarvan het zeker is dat ze zich voor gaan doen en waarvan de omvang ook bekend is, worden voorzieningen ingesteld. Bij het weerstandsvermogen kunnen deze kosten derhalve buiten beschouwing worden gelaten.

Rampen en crisis

Voor rampen en crisissituaties geldt dat er een scala aan beheersmaatregelen is getroffen. Dit betreft enerzijds het rampenplan waarmee aangegeven wordt hoe een (dreigende) ramp of crisis te lijf wordt gegaan en anderzijds is er sprake van een verzekerd risico. Voor zover dit niet het geval is zal worden teruggevallen op de Rijksoverheid. Uiteraard kan er sprake zijn van een financieel nadeel voor de gemeente. De omvang hiervan is niet vooraf in te schatten. Voor zover het in de beïnvloedingssfeer ligt van de gemeente wordt via de weg van vergunningen en periodieke toetsing gezorgd voor het minimaliseren van de risico's. Rampen en crises worden niet meegenomen in de risico's tenzij die voldoende kwantificeerbaar zijn.

Kleine risico's

Voor bepaling van de wenselijke omvang van het weerstandsvermogen hebben we de financiële risico's in kaart gebracht. Bij deze risico's hanteren we een ondergrens van € 100.000. Risico's daaronder lichten we hier verder niet toe, omdat het een lange reeks van kleine risico's betreft.

Daadwerkelijk opgetreden risico's gedurende het jaar maken onderdeel uit van de jaarrekening en/of tussenrapportages. In de begroting houden wij rekening met de reguliere risico's. Veelal kunnen we deze via een verzekering afdekken. Bij deze risico's geldt dat we kunnen inschatten of het risico zich daadwerkelijk zal manifesteren en de omvang van het risico.

Om de risico's op te vangen, zijn verschillende maatregelen mogelijk:

- Bijstelling van de geldende beleidskaders, hierdoor kunnen we de uitvoeringskosten beperken. Dit kan bijvoorbeeld door de grenzen te verhogen waarboven de gemeente een bijdrage verleent.
- Inkomstenverhogende maatregelen nemen wanneer risico's zich manifesteren op onderdelen met kostendekkende dienstverlening.
- Frequent(er) toetsen of het risico zich al voordoet en zo goed mogelijk maatregelen treffen ter beheersing van onzekerheden. Deze maatregel kunnen we inzetten op die onderdelen waarvan de gemeente de uitkomst niet kan sturen, maar waarvan we de uitkomsten wel kunnen volgen. Doel van de maatregel is dan om te voorkomen dat 'ongemerkt' de begroting en de werkelijkheid uiteen groeien en er nadelen optreden.

In de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen is niet afgewogen of alle risico's zich gelijktijdig kunnen en zullen voordoen. De risico's zijn daarom opgeteld. Zodra risico's zich daadwerkelijk voordoen wegen we af of we structurele maatregelen moeten nemen.

Benodigd weerstandsvermogen

In onderstaande tabel staan de actuele risico-onderwerpen en is aangegeven of we voor dit onderwerp rekening houden met benodigd weerstandsvermogen. Als er sprake is van een structureel risico wordt dit vermenigvuldigd met 2,5 om het zo te kunnen afzetten tegen de weerstandscapaciteit (Conform de werkwijze van het Nederlands Adviesbureau voor

Risicomanagement (Naris). Ook staat hier welke beheersmaatregel we kunnen inzetten om het risico zoveel mogelijk te verkleinen of uit te schakelen. In de omschrijving is het toegelicht als de huidige inschatting afwijkt van de inschatting in de begroting.

Onderwerp/omschrijving/beheersmaatregel	Bedrag (x € 1.000)
<p>Onderwerp: Algemene spoedbuffer (structureel)</p> <p>Omschrijving: In de afgelopen jaren is vanwege COVID-19, voor de opvang van vluchtelingen uit de Oekraïne en de energietoeslag een beroep gedaan op de algemene reserve als voorfinancieringsbron in afwachting op Rijksbekostiging. Daarvoor heeft de algemene reserve een minimale buffer nodig. Hiervoor houden wij 1% van gemiddelde begrote lasten over de afgelopen jaren aan.</p> <p>Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.</p>	€ 3.250
<p>Onderwerp: Kostenstijgingen als gevolg van schaarste (structureel)</p> <p>Omschrijving: De huidige cumulatie van ontwikkelingen in de vorm van het aantrekken van de economie na Corona, de oorlog in de Oekraïne en de crisis in het Midden-Oosten (Gazastroom) maakt dat de gemeente bij met name de uitvoering van projecten te maken heeft met schaarste aan personeel, schaarste aan materialen en schaarste aan energiebronnen en -dragers. Hierdoor kunnen projecten duurder worden en kan de uitvoering vertraging oplopen als gevolg van verstoringen in de toelevering. Om te voorkomen dat projecten worden uitgehold is in de programmabegroting al rekening gehouden met een stijging van de kredieten. In de kwantificering van dit risico is rekening gehouden met een extra stijging van 4% over de hele investeringsom (2024 tot en met 2028). Dit leidt tot structureel hogere kapitaallasten. In verband met het structurele karakter van dit risico zijn de hogere kosten 2,5 keer meegerekend.</p> <p>Beheersmaatregel: Er is geen stelpost meer in de begroting 2025 opgenomen voor prijsstijgingen. Voor aanpassing van de kredieten zijn daarom voorstellen aan de raad nodig ten laste van de begrotingsruimte. Beheersing moet plaatsvinden door prioritering en fasering. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.</p>	€ 2.057
<p>Onderwerp: Wmo, Jeugdwet en Participatiewet</p> <p>Omschrijving: Binnen het maatschappelijk domein biedt Purmerend hulp vanuit de Jeugdwet, Participatiewet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Voor het maatschappelijk domein gelden binnen deze beleidskaders onzekerheden aan zowel de uitgaven- als de inkomstenkant. Het betreffen openeinderegelingen waarbij de uitgaven niet altijd beheersbaar zijn. Binnen Participatie geldt daarnaast dat de uitgaven conjunctuurgevoelig zijn. Tenslotte geldt dat de middelen die het Rijk op lange termijn beschikbaar stelt aan gemeenten voor deze taken ter discussie staan en dat zorgt voor onzekerheden aan de inkomstenkant. Gemeenten moeten uiteraard anticiperen op deze ontwikkelingen, maar op jaarbasis kan er sprake zijn van aanzienlijke financiële effecten vanwege de omvang van de budgetten. Om die reden is een buffer nodig. Deze buffer is als volgt bepaald:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Jeugdwet: Doordat de complexiteit van zorg groeit, omdat problematiek steeds ingewikkelder wordt, de duur van zorg toeneemt, omdat kinderen langer in zorg blijven, en de intensiteit van zorg stijgt omdat behandelingen steeds intensiever worden, stijgen de kosten van specialistische Jeugdhulp. Een kleine procentuele afwijking heeft grote gevolgen voor het budget. Als risico houden we het gemiddelde procentuele tekort over 2022 en 2023 ten opzichte van de begroting 2025 aan. Dat leidt dit tot een bedrag van € 6,3 miljoen. Als ondergrens wordt 1% van de begroting 2025 aangehouden (€ 0,3 miljoen). In dit geval wordt € 6,3 miljoen opgenomen. 2. Wmo: De kostenstijging in de Wmo de afgelopen jaren komt door het uniforme abonnementstarief. Zonder wetswijzigingen of compensatie door het Rijk zal dit tot extra niet begrote uitgaven leiden. Ook hier houden we als risico het gemiddelde procentuele tekort over 2022 en 2023 ten opzichte van de begroting 2025 aan. Dat leidt dit tot een bedrag van € 1,5 miljoen. Als ondergrens wordt 1% van de begroting 2025 aangehouden (€ 0,3 miljoen). In dit geval wordt € 1,5 miljoen opgenomen. 3. Participatiewet: We zien dat deze kosten van begeleiding van mensen die onder de Participatiewet vallen in de praktijk hoger zijn dan waar het rijk zijn budget op baseert. Als we het risico berekenen op 	€ 7.880

dezelfde manier als Jeugdwet en Wmo, namelijk het gemiddelde procentuele tekort over 2022 en 2023 ten opzichte van de begroting 2025, dan leidt dit tot een bedrag van € 63.000. Als ondergrens wordt 1% van de begroting 2025 aangehouden (€ 80.000). In dit geval wordt € 80.000 opgenomen.

Beheersmaatregel: Er worden diverse beheersmaatregelen binnen het sociaal domein ingezet, zoals bijvoorbeeld de inzet op preventie bij Jeugd. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Asbestsaneringen

€ 500

Omschrijving: In een aantal gemeentelijke panden, waaronder onderwijsgebouwen, is asbest toegepast. Naar de aanwezigheid van asbest en de mogelijkheden tot sanering doen wij onderzoek. In een aantal gebouwen is het aanwezige asbest geen risico en kan verwijdering alleen gebeuren als bouwkundige werkzaamheden plaatsvinden. Aan te kopen panden worden door een gecertificeerde partij op asbest geïnventariseerd. Als er asbest in een pand wordt geconstateerd dan wordt dit op deskundige wijze geïnventariseerd en wordt sanering overwogen. De begroting wordt hierop aangepast indien nodig. Controle op de aanwezigheid van asbest is alleen vereist bij objecten die voor 1994 zijn gebouwd. Het is lastig te voorspellen wat de omvang van een asbestsanering per situatie is omdat asbestrisico ook afhangt van het gebruik van een bouwwerk of object. Het verwijderen van asbest vergt vrijwel altijd herstelwerkzaamheden, bijvoorbeeld na verwijderen van kozijn-borstwering en vensterbanken. Als stelpost wordt daarom rekening gehouden met € 0,5 miljoen.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd t.o.v. de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Proeftuin aardgasvrije wijken

€ 300

Omschrijving: De particuliere woningen in de proeftuin aardgasvrije wijken zijn zeer verschillend qua inrichting en installatie. Daarmee verschillen ook de te verrichten werkzaamheden en de te ramen kosten. Een volledig inzicht in de consequenties voor de uitvoeringskosten ontbreekt. De kosten kunnen hierdoor hoger uitvallen. Ook zien wij in de markt snel oplopende kosten. Wanneer gestart wordt met de aanpak van een nieuw blok worden de totale kosten naar beste inschatting gemaakt. Het kan voorkomen dat tijdens de uitvoering de gemeente wordt geconfronteerd met prijsstijgingen in de markt welke op voorhand niet waren voorzien. Omdat er ook woningen zijn waarvan de kosten iets lager uitvallen, is de kans op overschrijding van de totale kosten beperkt. Er is een kleine kans dat schadeclaims over de uitvoeringswerkzaamheden voor rekening van de gemeente komen. Om inwoners te ontzorgen treedt de gemeente desgevraagd op als opdrachtgever. Dit kan een klein risico geven indien hierdoor schade ontstaat die niet verhaald kan worden op het uitvoerende bedrijf.

Beheersmaatregel: Bij de pilot aardgasvrij is een bloksgewijze aanpak gekozen waarmee het risico van een budgetoverschrijding kan worden gestuurd. Binnen de ramingen van de werkzaamheden is vanwege de onzekerheden rekening gehouden met een post onvoorzien. Mocht dit niet afdoende blijken te zijn, kan het college ervoor kiezen om minder woningen dan gepland aardgasvrij te maken ten einde binnen de raming te blijven. Onlangs is het eerste blok afgerond en is blok 2 in de afrondende fase. Samenhangende met de afrondende fase van blok 2 is de startfase van blok 3. Op basis van de nu voorliggende berekeningen is het budget voldoende om blok 3 te kunnen uitvoeren. Echter, voor aanvang van de vorige blokken (1 en 2) was er een restant budget voor de uitvoering van de overige blokken. Met de start van blok 3 is dit restant budget nihil. Gezien het risico op stijgende uitvoeringskosten en het beperkte risico op claims, wordt 10% van de uitvoeringskosten blok 3 toegevoegd aan het weerstandsvermogen. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Grondexploitaties

€ 24.115

Omschrijving: Binnen de grondexploitaties zijn 2 risico's berekend: portefeuille- en projectrisico's. Voor de portefeuillerisico's worden 2 effecten doorgerekend: het effect van 7,5% kostenstijging over de nog geraamde uitgaven en het effect van een 4 % hoger rentepercentage. Beide macro-economische effecten zijn opgeteld € 7,9 miljoen. Daarnaast zijn per grondexploitatie projectspecifieke risico's berekend, totaal € 16,2 miljoen. Per grondexploitatie wordt dit nader toegelicht in het Meerjaren Programma Grondexploitaties (MPG).

Beheersmaatregel: Per grondexploitatie zijn specifieke maatregelen genomen om het beslag op het weerstandsvermogen te beperken. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Uitval van kritische applicaties/systemen i.v.m. cyberaanval

€ 9.500

Omschrijving: Het risico op schade door een cyberaanval blijft toenemen. Zo is ook terug te zien in het

'cyber security beeld Nederland' die jaarlijks wordt uitgebracht door het NCSC (Nationaal Cyber Security Center). Voor overheden is de laatste jaren een trend zichtbaar: Het risico op verstoringen van de ICT door 'cybervandalen en scriptkiddies' was al hoog en neemt toe, het risico op verstoringen van de ICT door beroepscriminelen is ongewijzigd hoog. Een cyberincident van enige omvang (bijvoorbeeld ransomware) brengt direct hoge kosten met zich mee. Denk daarbij onder meer aan het opbouwen van een tijdelijke organisatie om de bedrijfsvoering door te kunnen zetten, onderzoek en herstel van de situatie (waaronder wederopbouw van het ICT-landschap) en evalueren en investeren om herhaling te voorkomen. Het bedrag van € 9,5 miljoen is gebaseerd op bedragen in de media van gemeenten die geraakt zijn en gemeenten die bedragen opnemen in hun weerstandsvermogen.

Beheersmaatregel: Gemeenten zijn in 2015 aangesloten bij de IBD (Informatiebeveiligingsdienst) VNG en hebben de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) als vigerend normenkader. In de BIO staat risicomanagement en het treffen van passende maatregelen centraal. De maatregelen worden, indien van toepassing, doorgevoerd en op eventuele kwetsbaarheidsmeldingen wordt actief en snel gereageerd. In de organisatie worden acties georganiseerd om het bewustzijn rondom cybercriminaliteit binnen de organisatie te verhogen. Ook worden medewerkers actief herinnerd aan de wijze waarop zij veilig moeten werken. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Wegenbeheer

€ p.m.

Omschrijving: Het HHNK is volop bezig alle wegen en het wegbeheer over te dragen aan gemeenten en zich te richten op de eigen watertaak. Nagenoeg alle wegen van het Hoogheemraadschap zijn inmiddels overgedragen in Noord-Holland. Er zijn nog 5 Waterlandse gemeenten waarbij dit nog dient te gebeuren. Er is samen met deze regiogemeenten (Waterland, Wormerland, Edam- Volendam, Landsmeer), inclusief HHNK, gewerkt aan het opstellen van uitgangspunten voor het maken van de business case voor de overdracht van de wegen. Deze uitgangspuntennotitie is op 28 februari 2023 vastgesteld in het college en daarna begin maart 2023 ter info met raadsbrief naar de raad gestuurd. De uitgangspuntennotitie is de basis om te komen tot een businesscase. De businesscase moet inzicht geven in de financiële gevolgen van een wegenoverdracht ter ondersteuning van de uiteindelijke besluitvorming. Naast de wegen gaat het ook om de bijbehorende bomen en overige inrichting. In de Beemster is dit een omvangrijk areaal. Het Hoogheemraadschap betaalt op dit moment het onderhoud van de wegen voor een deel uit de bijdragen van gemeenten en voor een deel uit wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij de inwoners van de gemeenten waarvoor zij wegen in beheer en eigendom hebben. Echter, zal in 2024 zowel de volledige omvang van hetgeen dat wordt overgedragen als ook de impact/kwaliteit van de over te dragen activa (wegen, bomen en kunstwerken) nog niet volledig in beeld zijn. Door deze onduidelijkheid is zowel de impact als ook de haalbaarheid van de geplande overdracht per 1 januari 2025 nog onbekend. Ervaring bij andere gemeenten is dat na overdracht gebleken is dat de kwaliteit onvoldoende in beeld was en dat deze gemeenten geconfronteerd werden met onverwachte meerkosten mede als gevolg van onzorgvuldig gezamenlijk onderzoek en achterstallig groot onderhoud, gebreken in funderingen en hierdoor noodzakelijke vervroegde vervangingen.

Beheersmaatregel: In samenwerking met HHNK zijn we bezig om geconcretiseerd te krijgen welke activa overgedragen gaat worden. Daarna zal om de kwaliteit in beeld te brengen, in afstemming met HHNK, door het ontbreken van goede gegevens, aanvullende metingen en onderzoeken gedaan moeten worden. Gezien de beschreven ervaringen van andere gemeenten willen we dit traject zorgvuldig doen en willen we staat en omvang van het areaal voor de overdracht vaststellen. Met name door de extra onderzoeken die nodig zijn om de kwaliteit vast te stellen is ook de geplande overdracht per 1 januari 2025 in gevaar. Uitkomsten hiervan komen in een te maken business case samen. Dan zal duidelijker worden wat de overname van deze taak gaat betekenen en welke onzekerheden resteren. Met HHNK zullen ten aanzien van voorwaarden van overdracht inclusief de resterende herstelwerkzaamheden, alsook over de resterende risico's afspraken gemaakt moeten worden, voor de overdracht naar de gemeente kan plaatsvinden. Als deze afspraken en de impact in beeld is gebracht in de businesscase, kan er een besluit over genomen worden door college en raad. Overname van deze taak gaat betekenen dat er voor de inwoners een verschuiving van belastingen plaatsvindt. Dit betekent dat de gemeentelijke OZB-opbrengst omhoog moet om de kosten van deze taak te dragen. Daar staat tegenover de wegenheffing die het HHNK in rekening brengt bij inwoners komt te vervallen. Vanwege de omvang is dit een risico voor de gemeente. Er is niet gerekend met een bedrag voor het onderhoudsniveau omdat hier op dit moment nog geen adequate inschatting van kan worden gemaakt. Ten aanzien van de verschuiving van de overdracht van de wegenheffing is deze gekoppeld aan de onbenutte belastingcapaciteit. Hierdoor is er voor dit onderdeel niet gerekend met een bedrag in de weerstandscapaciteit. Dit risico is ongewijzigd ten opzichte

van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024. Doordat de planning van januari 2025 naar alle waarschijnlijkheid niet gehaald gaat worden zal dit risico ook voor 2025 ongewijzigd zijn.

Onderwerp: Loon/prijsstijgingen

€ 2.561

Omschrijving: De ontwikkeling van de loonkosten van de gemeenteambtenaren volgt de cao. In 2024 is er een nieuwe cao afgesloten (looptijd januari 2024 tot en met maart 2025). De gemiddelde stijging van de loonsom komt uit op 5,08% voor 2024. Het financiële effect van de ophoging van de loonkosten in 2024 was opgenomen in de Voorjaarsnota 2024. Voor de begroting wordt voor de jaren na 2024 vooralsnog een indexatie aangehouden van 3% per jaar voor loonsverhogingen en (pensioen-)premies. De stijging van de loonkosten is afhankelijk van de landelijke cao-afspraken en de wijzigingen in de werkgeverslasten zoals de werkgeversbijdrage in de pensioenpremie. Een afwijking van 1% op de totale loonsom geeft een extra last van ruim € 0,62 miljoen (inclusief gesloten budgetten).

Voor prijsstijgingen op de begrote materiële budgetten is het uitgangspunt dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgevangen. Dit betekent dat de (meerjaren)budgetten niet automatisch worden aangepast aan het inflatiepercentage. Alleen waar dit noodzakelijk is verhogen wij het budget met de verwachte prijsstijging. Gezien ons gekozen uitgangspunt kunnen wij in 2025 en volgende jaren geconfronteerd worden met prijsstijgingen, waarmee niet of onvoldoende rekening is gehouden om de hieruit voortvloeiende hogere lasten op te kunnen vangen. Voor algemene prijsstijgingen wordt een bedrag van € 0,78 miljoen aangehouden (1 % van € 77,6 miljoen). Gerekend is met 2,5 keer dit structurele risico (€ 1,94 miljoen).

Beheersmaatregel: Voor een hoger loon- en prijsniveau is in de begroting geen reservering opgenomen. Dit risico en risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Wachtgeld wethouders

€ 553

Omschrijving: Na het aftreden van wethouders, voor het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, is er een recht op wachtgeld. De duur van deze wachtgeldverplichting is afhankelijk van de duur van het wethouderschap, het loopbaanprincipe en de leeftijd van de ex-wethouder. Voor ex-wethouders die momenteel recht hebben op wachtgeld heeft de gemeente een voorziening gevormd en zijn de lasten afgedekt. Indien een lid van het huidige college zijn/haar functie neerlegt, ontstaat er een nieuwe verplichting. De burgemeester valt niet onder de wachtgeldverplichting voor de gemeente maar onder die van de Provincie Noord-Holland. De maximale wachtgeldverplichting voor de 5 wethouders van de gemeente Purmerend bedraagt circa € 2,21 miljoen. Het is niet waarschijnlijk dat het volledige college tegelijkertijd aftreedt, niet wordt herbenoemd en volledig gebruik maakt van het recht op wachtgeld. Om die reden is 25% van het totale risico meegenomen.

Beheersmaatregelen: Er is geen aparte beheersmaatregel getroffen. Indien een bestuurder gebruik maakt van wachtgeld wordt de maximale wachtgeldverplichting in de loop van het jaar van aftreden gestort in een wachtgeldvoorziening. De omvang van het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Renterisico

€ 2.800

Omschrijving: Bij toekomstige financiering loopt de gemeente een renterisico. Dit is het risico dat de marktrente waartegen wordt geleend hoger uitvalt dan eerder is geraamd. Ook bestaat er een renterisico op het moment van renteherziening bij een lopende lening. De gemeente trekt langlopende leningen aan om in de eigen financieringsbehoefte te voorzien. De jaarlijkse kosten van de financieringsbehoefte (rentelasten) worden bepaald door de omvang van de bestaande leningenportefeuille, de financieringsbehoefte als gevolg van voorgenomen investeringen en de van toepassing zijnde rentetarieven. Een stijging van de rentetarieven ten opzichte van de begroting leidt namelijk tot hogere rentelasten. Bij het berekenen van de benodigde weerstandscapaciteit wordt er vanuit gegaan dat een structurele rentestijging van 1% ten opzichte van de verwachtingen moet kunnen worden opgevangen. Bij een netto jaarlijkse financieringsbehoefte van gemiddeld € 70 miljoen en een stijging van de rente van 1% bedraagt de toename van de rentelasten jaarlijks structureel circa € 0,7 miljoen. Voor de waardering van het risico wordt uitgegaan van een bedrag van € 2,8 miljoen (4 jaar x € 0,7 miljoen).

Beheersmaatregelen: Via het zogeheten renteomslagpercentage worden de rentelasten toegerekend aan de programma's waarvoor sprake is van een financieringsbehoefte. Het renteomslagpercentage wordt berekend op basis van de uitgangspunten van de door de raad vastgestelde begroting. Verder wordt de financieringsbehoefte periodiek meerjarig bepaald en wordt beoordeeld of incidenteel dan wel structureel tot afdekking van het renterisico dient te worden overgegaan. De omvang van het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Gemeentefonds

€ 10.300

Omschrijving: Via circulaire worden we enkele malen per jaar (meestal mei en september) geconfronteerd met aanpassingen in de totale ontvangsten vanuit het gemeentefonds. Vanaf 2024 is er sprake van een nieuwe financieringsystematiek, waarbij het gemeentefonds wordt geïndexeerd op basis van het bruto binnenlands product (bbp). Schommelingen in de algemene uitkering kunnen problemen veroorzaken voor het sluitend krijgen van de begroting. Op de hoogte van de algemene uitkering kan geen invloed worden uitgeoefend. Het bbp voor de jaren 2025-2028 bedraagt gemiddeld 4,43% per jaar. Wordt de vergoeding voor de ontwikkeling van de lonen en prijzen uit de accessen gehaald, dan bedraagt het volume-accres voor de jaren 2025-2028 gemiddeld 1,93% per jaar. Door de nieuwe financieringsystematiek zou het risico van een volatiel gemeentefonds afnemen en de stabiliteit worden vergroot. Aan de andere blijft het risico dat er gemeentelijke kosten zijn die harder stijgen dan het bbp (met name kosten voor zorg door vergrijzing en beheer & onderhoud). Andere risico's in het fonds zijn het btw-compensatiefonds (ruimte boven het plafond), de herverdeling (onderzoeksagenda) inclusief het ingroeipad (suppletie-uitkering). Gezien de dynamiek in het fonds wordt de maximale impact van dit risico geschat op € 10,3 miljoen over de gehele looptijd.

Beheersmaatregel: De algemene uitkering maakt integraal onderdeel uit van de begroting. De schommelingen worden op het eerstvolgende moment binnen de exploitatie verwerkt om deze sluitend te houden. Dit gebeurt door het op de voet volgen van ontwikkelingen (circulaire/rijksbegroting). De omvang van dit risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Strategische aankopen

€ 1.844

Omschrijving: In het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente doet de gemeente strategische aankopen. De intentie van deze aankopen is om deze later in te zetten in gebiedsontwikkelingsprojecten of vastgoedontwikkeling. Aan deze aankopen gaat een onderhandelingsstraject vooraf waardoor in de koopprijs meestal ook een prijs zit voor toekomstig voordeel. Omdat deze aankopen nog niet in een grond- of vastgoed exploitatie zijn opgenomen, bestaat het risico dat bij geen doorgang van het project, te veel is betaald. Zekerheidshalve wordt daarom 25% van de boekwaarde (7,4 miljoen) opgenomen als risico.

Beheersmaatregel: Op deze investeringen worden geen kosten geactiveerd. De omvang van dit risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Garanties en borgstelling

€ p.m.

Omschrijving: De gemeente heeft aan diverse maatschappelijke instellingen, woningcorporaties, sportverenigingen, stichtingen en deelnemingen garanties en borgstellingen verleend. Bij de afweging voor financiële steun aan een instelling maakt Purmerend een afweging tussen het belang van de publieke taak en de financiële risico's. Garantstelling kan worden ingezet als middel om een of meer beleidsdoelen te realiseren. Conform artikel 16 lid 3 uit de Financiële Verordening 2023 van de gemeente Purmerend worden financiële risico's samenhangend met door de gemeente verstrekte garanties en borgstellingen meegewogen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Per 31 december 2023 heeft de gemeente in totaal € 1.401 miljoen aan waarborgen en garanties afgegeven. Dit betreft voornamelijk € 1.259,4 miljoen achtervang WSW (Volkshuisvesting), € 123,9 miljoen garantstellingen aan de Stadsverwarming Purmerend (SVP) en € 17,5 miljoen garantstellingen aan de HuisVuilCentrale Alkmaar (HVC). De resterende garantstellingen betreffen Stichting Wonen en Zorg, Maatschappelijke instellingen en sportverenigingen. Op 28 september 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met raadsbesluit 1587205 inzake wensen en bedenkingen leningplafond SVP 2023-2026. In dit raadsbesluit is een borgstelling afgegeven voor de periode juli 2023 tot en met juni 2026 van € 65 miljoen. Waarbij het borgstellingsplafond ten aanzien van de langlopende geldleningen maximaal € 123 miljoen bedraagt. De gemeente staat daarnaast borg voor het rekening-courant krediet van SVP dat € 15 miljoen bedraagt. Daarmee komt de totale borgstelling op maximaal € 138 miljoen uit.

Beheersmaatregel: Er worden geen aparte beheersmaatregelen ingezet voor de WSW achtervangpositie. Voor de beheersing van de garanties aan HVC en SVP neemt de gemeente actief deel aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit risico wordt op p.m gesteld omdat de afgelopen jaarrekeningen van beide deelnemingen een positief resultaat laten zien, op de jaarrekening 2023 van SVP na. Ook hebben beide deelnemingen een positieve meerjarenraming opgesteld. Dit risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024.

Onderwerp: Fiscaliteiten

€ 1.200

Omschrijving: De gemeente draagt diverse rijksbelastingen af. Dit betreffen met name loonbelasting,

vennootschapsbelasting en omzetbelasting. Het fiscaal landschap is ingewikkeld. Het risico bestaat dat de gemeente fiscale wetgeving toepast of interpreteert waar de Belastingdienst een ander standpunt over heeft. De gemeente loopt dit risico ten aanzien van aangiften die nog niet definitief zijn vastgesteld door de Belastingdienst. Ook loopt de gemeente dit risico op moment dat de Belastingdienst een boekenonderzoek bij de gemeente komt uitvoeren. Indien de Belastingdienst op het standpunt staat dat de gemeente de fiscale wetgeving onjuist heeft toegepast, en hier eventueel bij de rechter in het gelijk over wordt gesteld, loopt de gemeente het risico op een naheffing. Ook heeft de Belastingdienst de mogelijkheid om indien van toepassing nog 5 jaar terug te vorderen en de naheffing te verhogen met een boete.

Beheersmaatregel: Bij complexe fiscale vraagstukken maakt de gemeente gebruik externe fiscaal deskundigen. Het risico en risicobedrag is ongewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en nieuw ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Klimaatveranderingen

€ 464

Omschrijving: De gemeente ervaart de gevolgen van klimaatverandering. Eens in de zoveel jaar doen zich extreme wateroverlast, droogte of storm voor. Recent heeft zomerstorm Poly (juli 2023) voor hoge gemeentelijke herstelkosten ten aanzien van de bomen gezorgd. Het risico op schade in de openbare ruimte als gevolg van klimaatverandering neemt naar verwachting toe. Gezien de onzekere aard van de klimaatarisico's is dit onderwerp opgenomen in het weerstandsvermogen waarbij als uitgangspunt is gehanteerd de herstelkosten inzake zomerstorm Poly (1,9 miljoen) vermenigvuldigd met een kans van voordoen van 10% en de structurele factor van 2,5.

Beheersmaatregel: De klimaatopgave maakt integraal onderdeel uit van alle planvorming die de gemeente onderhanden heeft voor de openbare ruimte: van het gemeentelijke rioleringsplan tot de actualisatie van het IBOR. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en nieuw ten opzichte van de begroting 2024.

Onderwerp: Afrekening subsidies

€ 850

Omschrijving: De gemeente ontvangt diverse subsidies en specifieke uitkeringen. Er zijn de afgelopen jaren diverse grote en complexe specifieke uitkeringen ontvangen maar ook diverse subsidies vanuit de Provincie. De diverse specifieke uitkeringen en subsidies worden vaak als voorschot, of deels als voorschot aan de gemeente beschikbaar gesteld. Aan de voor de gemeente beschikbaar gestelde subsidies en specifieke uitkeringen zijn bestedingsvoorwaarde verbonden. Het risico bestaat dat de gemeente niet aan alle gestelde bestedingsvoorwaarden voldoet en de verstreckende instanties een deel van de verstrekte voorschotten terugvraagt. Daarnaast heeft het Kabinet in het hoofdlijnenakkoord voornemens om de specifieke uitkeringen deel uit te laten maken van het gemeentefonds. De exacte impact daarvan is nog niet bekend en niet meegenomen in deze berekening. Als uitgangspunt is berekend de vooruitontvangen subsidiegelden per einde boekjaar vermenigvuldigd met een kans van voordoen van 10%.

Beheersmaatregelen: Per subsidietoekenning vind een startgesprek plaats zodat de uitvoerende afdeling weet waaraan zij de subsidiegelden morgen besteden en wat zij moeten verantwoorden. Het risicobedrag is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023 en het geïdentificeerde risico is nieuw ten opzichte van de begroting 2024.

Totaal benodigd weerstandsvermogen:

€ 68.174

Ontwikkeling verhouding benodigd weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit

(Bedragen x € 1 miljoen)	2023	2024	2025
Beschikbare weerstandscapaciteit	47,5	67,5	65,4
Benodigd weerstandsvermogen	40,4	63,4	68,2
Ratio	1,18	1,06	0,96

In deze weergave daalt de ratio. Het is goed op te merken dat de weerstandscapaciteit in deze weergave vooral reservecapaciteit is, en reserves zijn het verschil tussen schulden en bezittingen en dus geen 'potje'. De daling van de ratio ontstaat met name doordat het ingeschatte benodigde

weerstandsvermogen in de begroting 2025-2028 toeneemt ten opzichte van het ingeschatte benodigde weerstandsvermogen in de jaarrekening 2023 en de begroting 2024-2027. Dit betreft met name het benodigde weerstandsvermogen als gevolg van de risico's op jeugd en Wmo en loon-, prijs- en renteontwikkelingen. Het risico voor de transitie voor het omgevingsplan is komen te vervallen. Dit risico is voldoende afgedekt in de begroting.

Geprognosticeerde balans

Bij het opstellen van de geprognosticeerde balans wordt uitgegaan van de eindbalans van de laatst vastgestelde jaarrekening, in dit geval de Jaarrekening 2023. Vervolgens wordt het lopende begrotingsjaar toegevoegd in overeenstemming met de laatste ramingen uit de Voorjaarsnota 2024. Hieraan worden de 4 volgende jaren toegevoegd conform de begroting en meerjarenraming.

Wat betreft de "Immateriële vaste activa", de "Materiële vaste activa" en de "Voorraden" vinden mutaties plaats volgens de op dit moment geplande investeringen en desinvesteringen en bij de (im)materiële vaste activa wordt er ook rekening gehouden met de geplande afschrijvingen.

Binnen de "Financiële vaste activa" vinden mutaties plaats bij de uitgegeven leningen ("Leningen aan openbare lichamen en deelnemingen" en "Overige langlopende geldleningen u/g"). Dit betreffen de geplande te ontvangen aflossingen volgens de leningsovereenkomsten.

De mutaties binnen het "Eigen vermogen en het Financieel resultaat" betreffen de op dit moment geplande mutaties in de reserves en het verwachte begrotingssaldo.

De overige balansposten betreffen gegevens die zich moeilijk laten voorspellen waardoor hier rekenregels voor worden gebruikt, waarbij de eindstand van de laatst vastgestelde jaarrekening wordt doorgetrokken.

Bij het verloop van de vaste schulden worden de aflossingen op de nieuw aan te trekken leningen buiten beschouwing gelaten, in de veronderstelling dat deze direct worden geherfinancierd. Hieronder vindt u de verkorte meerjarenbalans (x € 1.000).

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
	31-12 (T)	31-12 (T+1)	31-12 (T+2)	31-12 (T+3)
	€	€	€	€
ACTIVA				
(Im-) Materiële vaste activa (incl. activa in eigendom derden en kosten onderzoek & ontwikkeling)	449.082	528.717	591.040	640.466
Financiële vaste activa- kapitaalverstrekkingen (diverse deelnemingen)	40.349	40.865	41.123	41.123
Financiële vaste activa- leningen > 1 jaar	18.238	16.623	15.146	13.827
Financiële vaste activa- uitzettingen > 1 jaar	2.735	4.123	5.373	6.497
Totaal Vaste Activa	510.404	590.328	652.682	701.913
Voorraden onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie (incl. voorziening)	27.382	20.010	5.202	-9.556
Overige voorraden (grond- en hulpstoffen en gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen)	145	145	145	145
Uitzettingen < 1 jaar (debiteuren algemene dienst en belastingen, btw)	26.987	26.987	26.987	26.987
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	-	-	-	-
Overlopende activa (voorschotten, nog te ontvangen)	16.062	16.063	16.063	16.063
Totaal Vlottende Activa	70.576	63.205	48.397	33.639
Totaal ACTIVA	580.980	653.533	701.079	735.552
PASSIVA				
Eigen vermogen (algemene, bestemmings- en egaliseringsreserves)	97.732	96.559	96.825	89.332
Financieel resultaat (begrotingssaldo/ruimte)	1.709	64	-7.117	-10.060
Voorzieningen (voor diverse doeleinden)	10.560	9.051	8.743	9.046
Vaste schulden (looptijd van 1 jaar of langer)	370.477	445.115	501.724	545.613
Totaal Vaste Passiva	480.478	550.789	600.175	633.931
Vlottende schuld (kasgeld, crediteuren, wmo en jeugd)	60.676	62.919	61.079	61.795
Overlopende passiva (transitoria, doeluitkeringen, vooruitontvangsten)	39.826	39.826	39.826	39.826
Totaal Vlottende Passiva	100.502	102.745	100.905	101.621
Totaal PASSIVA	580.980	653.533	701.079	735.552

In de geprognosticeerde balans is de stijging van met name de materiële vaste activa door het investeringsprogramma duidelijk zichtbaar. Dit verklaart de stijging van de leningenportefeuille vanaf 2025. Vanaf 2027 zien we een omslag van de voorraadposities. Bij de uitgifte van gronden voor bedrijfsvestigingen zien we op het electriciteitsnet dat er sprake is van transportschaarste. Voor de Baanste-Noord is de verwachting dat de komende jaren relatief weinig kaveluitgifte zal plaatsvinden. Hierbij is de verwachting dat deze vanaf 2027 weer ingehaald zal worden. Daarnaast is het ravijnjaar ook duidelijk zichtbaar vanaf 2027. Het financieel resultaat (begrotingssaldo) daalt dan in 2027 met € 7,1 miljoen en in 2028 met € 10 miljoen. Hier is nog geen rekening gehouden met mogelijke toekomstscenario's.

Financiële kengetallen inclusief signaleringswaarden

Met ingang van de opstelling van de begroting 2016 zijn gemeenten verplicht 5 kengetallen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. De invoering van de betreffende kengetallen heeft louter tot doel een beter inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente, voor de vergelijking met andere gemeenten. Deze getallen dienen niet om te komen tot een normering (wat is goed, wat is slecht). Het gaat om de volgende

kengetallen: nettoschuld quote, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en gemeentelijke belastingcapaciteit.

	Rekening 2023	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Cat. A (minst risicovol)	Cat. B (neutraal)	Cat. C (meest risicovol)
1A Netto schuldquote	81,9%	116,3%	130,9%	152,6%	162,1%	< 90%	90 - 130%	> 130%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	81,2%	111,3%	126,5%	148,4%	158,4%	< 90%	90 - 130%	> 130%
2 Solvabiliteitsratio	22,3%	17,1%	14,8%	12,8%	10,8%	> 50%	20 - 50%	< 20%
3 Grondexploitatie	7,7%	7,5%	5,2%	1,4%	-2,6%	< 20%	20 - 35%	> 35%
4 Structurele exploitatieruimte	3,6%	2,1%	-0,6%	-2,0%	-2,8%	> 0%	0%	< 0%
5 Belastingcapaciteit	90,0%	89,0%	89,0%	89,0%	89,0%	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans. De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit brengen tot uitdrukking of een gemeente over voldoende structurele baten beschikt en welke mogelijkheid de gemeente heeft om de structurele baten op korte termijn te vergroten. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote in zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. De **solvabiliteitsratio** drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen en geeft daarmee inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het kengetal **grondexploitatie** geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De relevantie van het kengetal **structurele exploitatieruimte** is om te weten welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig zijn. Voor de gemeenten wordt de **belastingcapaciteit** gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). Naast de OZB wordt gekeken naar de riool- en afvalstoffenheffing omdat de heffing niet kostendekkend hoeft te zijn, maar ook lager mag worden vastgesteld (er is dan sprake van belastingcapaciteit die niet benut wordt).

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van gemeenten zich ontwikkelt, zijn de gemeenten per kengetal onderverdeeld naar 3 categorieën (zie onderstaande tabel). In het algemeen is categorie A minder risicovol dan categorie B, en B weer minder risicovol dan C. Dit is ook het geval bij grondexploitatie maar in geval van een hoge netto schuldquote kan een hoge grondexploitatie juist een mogelijkheid bieden om een hoge netto schuldquote te verlagen. Bij de belastingcapaciteit worden de belastingen per gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Kleiner dan 100% betekent dat de gemeente nog beneden het landelijk gemiddelde zit.

Ontwikkeling solvabiliteit 2025-2028

	2025	2026	2027	2028
A. Eigen vermogen (incl. begrotingssaldo)	99.441	96.623	89.708	79.272
B. Totaal passiva	580.980	653.533	701.079	735.552
Solvabiliteit (A/B)	17,1%	14,8%	12,8%	10,8%

Bekend is dat Purmerend vanuit het verleden wordt gekenmerkt door een relatief zwakke schuld/eigen vermogenspositie, maar verder financieel gezond is. In oktober 2020 heeft de raad ingestemd (besluit 1529289) met het verbeteren van de solvabiliteit van Purmerend de komende jaren met als streven een solvabiliteit van 20%. Dit met name om mee te groeien met de groei van de schuld vanwege het grote investeringsprogramma. Purmerend moet ook financieel gezond blijven. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. In de jaarrekening 2023 is deze 20% bereikt. Door de investeringen in de begroting 2025 wordt een forse schuldtoename verwacht. Door de groei van de gemeente en het daarbij gestelde ambitieniveau daalt deze vanaf 2025 weer onder het gestelde niveau van 20%. We zien de omvang van de schuld meer toenemen dan de groei van het eigen vermogen dat direct doorwerkt op de solvabiliteitsquote als de netto schuldquote. Vanaf 2027 is het beeld enigszins vertekend, omdat de toekomstscenario's hierin nog niet zijn meegenomen. De ervaring leert echter dat door vertraging in de investeringen de daling van de solvabiliteit minder hard gaat dan begroot.

Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Kapitaalgoederen zijn onderdelen van de openbare ruimte en accommodaties waarvoor langlopende investeringen nodig zijn. Het beheer en onderhoud hiervan is gericht op de duurzame instandhouding. Deze paragraaf bevat een toelichting op het beleidskader, kwaliteitsniveau, onderhoudsplan en de financiën van de goederen op het gebied van:

- Openbare ruimte;
- Riolering;
- Sportaccommodatie;
- Onderwijshuisvesting;
- Gemeentelijk vastgoed.

In de financiële begroting, paragraaf Investerings, zijn de investeringsuitgaven per beleidsterrein voor de komende 4 jaar opgenomen. In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van de staat van onderhoud van de kapitaalgoederen. Dit wordt verder in de paragraaf nader toegelicht.

Overzicht onderhoud kapitaalgoederen

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Datum vaststelling door de raad	Financiële consequenties conform plannen [2025]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Wegen	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 8,3 mlj. Exploitatie € 9,1 mlj.	Ja	Ja
Kunst- en waterwerken	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 7,2 mlj. Exploitatie € 4 mlj.	Ja	Ja
VRI's en openbare verlichting	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 0,6 mlj. Exploitatie € 1,9 mlj.	Nee	N.v.t.
Groen en speelvoorzieningen	Bomenplan Purmerend 2020-2040	B	Integraal Beheerplan (IBOR) 2022-2026	15-9-2022	Cf. Begroting: Vervanging € 1,5 mlj. Exploitatie € 12,4 mlj.	Nee	N.v.t.
Riolering	WRP 2024-2027 Zaanstreek-Waterland (nog niet gereed)		Kostendekkingsplan 2024-2027 riolering, als onderdeel van het WRP ZAWA (nog niet gereed)	n.n.b.	Cf. Begroting: Vervanging € 14,7 mlj. Exploitatie* € 8 mlj. *Excl. preventief onderhoud (aandeel Straatreiniging).	Nee	N.v.t.
Water	Grondwater beleidsplan 2018-2023		Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie Zaanstreek-Waterland 2021-2024.	n.n.b.	Cf. Begroting: Investering klimaatadaptatie: € 0,2 mlj.	Nee	N.v.t.
Sport	Exploitatieovereenkomst met Spurd 2018	NEN 2767	MJOP 10 jaar		€ 0,-	N.v.t.	

Categorie	Beleidskaders	Gewenst kwaliteitsniveau	Beheer- en onderhoudsplannen / Looptijd plannen	Datum vaststelling door de raad	Financiële consequenties conform plannen [2025]	Is sprake van achterstallig onderhoud (AOH)?	Zo ja, zijn er toereikende voorzieningen/reserves voor AOH?
Onderwijs gebouwen	Verordening Voorzieningen Huisvesting. onderwijs gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735) IHP 2021	NEN 2767	Beheer is voor rekening scholen		€20.493,-	N.v.t.	
Overige gemeentelijk vastgoed	Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017	NEN 2767 niveau 2	MJOP 10 jaar		€ 3.314.624,-	N.v.t.	

1. Openbare ruimte

Beleidskader

De openbare ruimte bestaat uit kapitaalgoederen zoals wegen, groen en speelvoorzieningen, bruggen, kades, openbare verlichting en verkeersregelinstanties.

Kwaliteitsniveau

De Kwaliteitscatalogus van het CROW (kennisinstituut voor de openbare ruimte) deelt de technische kwaliteit van de openbare ruimte op in 5 categorieën (A+, A, B, C en D). Kwaliteitsniveau A staat voor een hoog kwaliteitsniveau en kwaliteitsniveau D staat gelijk aan het hebben van een slecht onderhoudsniveau/onderhoudsachterstanden; deze delen van de openbare ruimte zijn niet acceptabel of hadden al vervangen moeten zijn. De openbare ruimte in Purmerend en de Beemster werd op kwaliteitsniveau C onderhouden en groen op B-niveau. Met het vaststellen van de nieuwe beheerplannen is het gewenste kwaliteitsniveau gelijk getrokken voor alle beheerdisciplines op B-niveau. Komende jaren wordt er naar dit niveau toegewerkt.

Beheerplan

Met het vaststellen van het beheerplan (september 2022) is de ambitie uitgesproken om de komende jaren te groeien naar het onderhouds- kwaliteitsniveau B, hiervoor zijn ook de financiële middelen beschikbaar gesteld. De komende jaren ligt het risico om dit te halen vooral in de beperkte beschikbare capaciteit zowel intern als extern, stedelijke logistiek (niet alles kan tegelijk), diverse gebiedsontwikkelingen (dan wordt gewacht met onderhoud) en budgettaire druk vanwege kostenstijgingen en ombuigingen.

In de Voorjaarsnota 2024 zijn de toegepaste indexeringen van beschikbare budgetten volledig conform de kostenstijging. Ook zijn areaaluitbreidingen niet of niet geheel toegekend. Hierdoor is er minder budget om achterstanden in te lopen waardoor het langer duurt om op beheerniveau B te komen. We zijn bezig met RHDHV om een normkostenmodel te ontwikkelen. Hierdoor krijgen we beter inzicht in de benodigde budgetten en de te nemen maatregelen die nodig zijn om op B-niveau te komen.

Financiën

In de meerjarenbegroting zijn de benodigde investeringen in kapitaalgoederen van de openbare ruimte opgenomen. Ook de kosten die gepaard gaan met het inlopen van eventuele

onderhoudsachterstanden zijn hierin opgenomen. Voor de begrote investeringsbedragen 2025 wordt verwezen naar de bijlage investeringen.

2. Riolering

Beleidskader

Het beleidskader riolering biedt een robuuste structuur voor het beheer van rioleringssystemen in de gemeente. Door duidelijke wet- en regelgeving, strategische doelen, praktische uitvoeringsrichtlijnen in de HIOR en samenwerking tussen betrokken partijen wordt gestreefd naar een duurzaam, efficiënt en betrouwbaar rioolbeheer. Dit draagt niet alleen bij aan de bescherming van de volksgezondheid en het milieu, maar ook aan de algehele leefbaarheid en duurzaamheid van onze leefomgeving.

Strategische doelen

Het beleidskader riolering streeft naar een aantal strategische doelen die bijdragen aan een effectief en duurzaam rioolbeheer:

- **Bescherming van de volksgezondheid:** Door het veilig en efficiënt afvoeren van afvalwater en hemelwater wordt de verspreiding van ziekten voorkomen.
- **Bescherming van het milieu:** Het minimaliseren van de impact van afvalwaterlozingen op het oppervlaktewater en de bodem.
- **Duurzaamheid en klimaatadaptatie:** Het systeem aanpassen aan veranderende klimatologische omstandigheden, zoals heviger regenval en langere droogteperiodes.
- **Kostenbeheersing:** Het efficiënt beheren van de kosten voor aanleg, onderhoud en vervanging van rioleringssystemen.

Praktische Uitvoering

De praktische uitvoering van het beleidskader riool omvat verschillende elementen:

- **Water en RioleringsProgramma (WRP):** Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht en is het WRP een facultatieve programma wat de visie en strategie voor het rioolbeheer voor een periode van de komende 5 jaar beschrijft.
- **Monitoring en Inspectie:** Regelmatige inspectie en monitoring van rioleringssystemen om verstoppingen, lekkages en andere schadebeelden tijdig te identificeren en op te lossen.
- **Onderhoud en Vervanging:** Proactief onderhoud en tijdige vervanging van verouderde onderdelen van het rioleringssysteem om de functionaliteit en betrouwbaarheid te waarborgen.
- **Handboek inrichting openbare ruimte (Hior):** Beschrijft de praktische uitvoering van onze watertaken.
- **Innovatie en Technologie:** Inzet van nieuwe technologieën en innovatieve oplossingen, zoals DIT riolering, slimme sensoren bij overstorten en zuinige pomp gemalen om de efficiëntie en duurzaamheid van het systeem te verbeteren.

Samenwerking en participatie

Een effectief rioolbeheer vereist samenwerking tussen verschillende stakeholders, waaronder gemeenten, waterschappen, bedrijven en inwoners. Voorlichting en betrokkenheid zijn van belang om bewustwording te creëren over het belang van een goed functionerend rioolstelsel en stedelijkwater om medewerking te krijgen bij initiatieven zoals bijvoorbeeld onderhoudswerkzaamheden en rioolvervangingen.

Financiën

De kosten van rioolbeheer worden gedekt door de rioolheffing die gemeenten aan hun inwoners en bedrijven opleggen. Deze heffing is bedoeld om de kosten voor beheer, onderhoud en vervanging (kapitaallasten) van rioleringsystemen en onze watertaken te dekken en wordt transparant vastgesteld. Voor de begrote investeringsbedragen 2025 wordt verwezen naar de bijlage investeringen. Een jaarlijks saldo tussen de lasten en de baten wordt verrekend met de voorziening gemeentelijke watertaken. Het saldo van de voorziening bedraagt circa 1,5 miljoen per 1-1-2025. Met behulp van de voorziening wordt gestreefd naar een evenwichtig tariefbeleid. Het tarief stijgt de komende jaren met meer dan inflatie door de grote vervangingsopgave.

3. Sport

Beleidskader

Kapitaalgoederen die onder het programma sport vallen, zijn het zwembad, de sporthallen, gymzalen en buitensportaccommodaties. De exploitatie, inclusief dagelijks onderhoud, van de sportaccommodaties is ondergebracht bij Stichting Spurd. Afspraken zijn vastgelegd in een exploitatieovereenkomst uit 2008. Deze wordt binnenkort vernieuwd met nieuwe afspraken en de toevoeging van de buitensportaccommodaties in de Beemster. Voor het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties geldt een subsidieregeling.

Voor de sportaccommodaties gelden als beleidskader vooral de nieuwe wettelijke duurzaamheidseisen (EML-wetgeving) die vereisen, dat grootverbruikers energie duurzame maatregelen nemen om hun energieverbruik te minimaliseren. Daarnaast is op 1 januari 2024 de nieuwe Zwemwaterwet in werking getreden met diverse nieuwe eisen.

Kwaliteitsniveau/ onderhoudsplan

De binnensportaccommodaties worden beoordeeld op basis van de norm NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin de binnensportaccommodaties zijn ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de sportaccommodaties. In overleg met Spurd worden jaarlijks de onderhoudsplannen bekeken en vernieuwd. Voor de buitensportaccommodaties zijn eveneens meerjarenonderhoudsplannen opgesteld door Spurd, welke jaarlijks worden besproken met de gemeente.

Financiën

Grote investeringen voor de binnen- en buitensportaccommodaties worden door Spurd aangevraagd bij de gemeente. Het planmatig en dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door Spurd. Dit wordt met een jaarlijkse subsidie bekostigd. In de Voorjaarsnota 2024 zijn voor 2024 en 2025 diverse kredieten aangevraagd om aan de nieuwe wettelijke eisen te voldoen. In deze begroting zijn de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen.

4. Onderwijs

Beleidskader

De gemeente heeft op grond van de onderwijswetgeving een zorgplicht voor de huisvesting van scholen voor het basis- (voortgezet) speciaal en voortgezet onderwijs. Deze zorgplicht is nader uitgewerkt in de 'Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gemeente Purmerend 2015' (2015/1156735). In de bijlage van deze verordening wordt de vergoeding van de normbedragen benoemd. De normbedragen en de indexering worden jaarlijks aangepast en vastgesteld. De regeling bevat vrij gedetailleerde 'spelregels' voor de schoolbesturen en het gemeentebestuur op het terrein van de onderwijshuisvesting. In de verordening is bepaald dat schoolbesturen in Purmerend jaarlijks aanvragen kunnen indienen voor huisvestingszaken, waaronder voor nieuwbouw, uitbreiding en eerste inrichting/onderwijsleerpakket. De verordening wordt herzien zodra het nieuwe IHP is afgerond.

Integraal huisvestingsplan onderwijs

In het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) 2021 is inzichtelijk gemaakt welke investeringen in de komende jaren nodig zijn om onderwijshuisvesting op peil te houden. Hierbij wordt zowel rekening gehouden met de (stijgende) leerlingenaantallen als de kwalitatieve eisen die aan schoolgebouwen wordt gesteld. De gemeente is verantwoordelijk voor uitbreiding en nieuwbouw van onderwijshuisvesting. De basis voor de raming zijn de normen voor BENG (Bijna Energieneutrale Gebouwen). Het IHP faciliteert investeringen om tot de BENG-status te komen. Het IHP wordt in 2024 integraal herzien waarbij de behoefte aan nieuwbouw voor onderwijshuisvesting, bewegingsonderwijs en kinderopvang wordt afgezet tegen de leerlingenprognoses, de kwaliteit van de bestaande gebouwen, de groei van de gemeente en het beleid van de schoolbesturen.

Onderhoudsplan

Het onderhoud van de schoolgebouwen en daarmee het opstellen van onderhoudsplannen is de verantwoordelijkheid van schoolbesturen. Uitzondering hierop zijn de gebouwen die niet zijn overgedragen aan de schoolbesturen. Voor deze gebouwen zorgt de gemeente voor een onderhoudsplan.

Financiën

In het IHP worden de plannen voor onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs in de komende jaren beschreven. Elk jaar bij de voorjaarsnota wordt het programma geactualiseerd op basis van de leerlingenprognoses en de laatste ontwikkelingen. Bij de begroting worden de kredieten op basis van externe advisering geïndexeerd en vervolgens gefaseerd. Naast de investeringen wordt daarbij ook gekeken naar het budget voor eerste inrichting/onderwijsleerpakket, tijdelijke huisvesting en sloopkosten bij uitbreidings- en nieuwbouwprojecten. In deze begroting is 5% indexering meegenomen op de kredieten voor nieuwbouw scholen, kinderopvang en bewegingsonderwijs.

5. Gemeentelijk vastgoed

Beleidskader

Het beleid betreffende het gemeentelijk vastgoed is vastgelegd in de 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017'. Het gemeentelijk vastgoed wordt beoordeeld op basis van de norm

NEN 2767. In het beleid worden 5 verschillende conditiescores gehanteerd waarbij 1 een uitstekende conditie is en 5 een zeer slechte conditie. Afhankelijk van de groep waarin het vastgoed is ingedeeld, dient het aan een minimaal conditieniveau te voldoen. Met de toepassing van deze condities wordt toegezien op de kwaliteit van de gebouwen. Wel is het zo dat bij een eventuele verkoop de opbrengst mogelijk beïnvloed kan worden door een onderhoudsachterstand. De 'Nota Gemeentelijke Gebouwen Purmerend 2017' wordt herzien.

Verduurzamen

We investeren in het verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed. Het streven is om te komen tot een label A voor 2030 voor panden die nog niet voldoen aan het A-label. In een aantal gevallen worden deze werkzaamheden gecombineerd met het benodigde onderhoud aan deze panden (bijvoorbeeld het overlagen van de dakbedekking in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen). De aanpak hiervoor is vastgelegd in de 'Nota Duurzaam vastgoedbeheer'. In hoofdlijnen betreft dit een projectgerichte aanpak verduurzaming, verduurzamen van MJOP en opwek duurzame energie.

Onderhoudsplan

Elk jaar wordt het MJOP met de raming voor dagelijks en planmatig onderhoud geactualiseerd. Eens per 4 jaar wordt er door een externe partij een herinspectie op de onderhoudstoestand van een pand op basis van NEN 2767 uitgevoerd.

Financiën

In deze begroting is de meest actuele stand van het MJOP vewerkt. In de Voorjaarsnota 2023 is op basis van de 'Nota Duurzaam vastgoedbeheer' budget beschikbaar gesteld voor fase 1 van de nota: het verduurzamen naar een A-label met een terugverdiendoelstelling voor met name de toepassing van zonnepanelen. De uitvoering van deze fase loopt.

Grondbeleid

Algemeen

De paragraaf grondbeleid is op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) een verplicht onderdeel van de meerjarenprogrammabegroting (MJB). In de begroting en verantwoordingscyclus van de gemeente wordt elk jaar een paragraaf grondbeleid opgenomen in zowel de jaarrekening als de meerjarenbegroting. In de meerjarenbegroting heeft de paragraaf de functie van een vooruitblik.

Deze vooruitblik beschrijft tenminste:

1. De visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de gemeentelijke meerjarenbegroting.
2. De wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert.
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie.
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming.
5. Beleidsuitgangspunten omtrent reserves voor grondexploitatie in relatie tot de risico's die daaraan verbonden zijn.

Actuele ontwikkelingen

Ad 1. en 2. Visie en wijze uitvoering grondbeleid

De meest recente nota's grondbeleid zijn vastgesteld in 2019 (Purmerend) en 2017 (Beemster). Vanwege het type (lichte) herindeling is per 1 januari 2024 de nota grondbeleid van de voormalige gemeente Beemster vervallen. Vanaf dat moment is de nota grondbeleid van de gemeente Purmerend van toepassing op het gehele grondgebied van de heringedeelde, nieuwe gemeente.

De nota grondbeleid geeft kaders voor de manier waarop belangen worden afgewogen en zowel ruimtelijke, financiële als maatschappelijke meerwaarde binnen gebiedsontwikkelingen wordt gecreëerd. Ook wordt beschreven wat de voorkeursrol van de gemeente is bij ontwikkelingen die bijdragen aan de gemeentelijke kerndoelen.

Met de fusie van de gemeenten Purmerend en Beemster als aanjager en na een uitgevoerde evaluatie van de bestaande nota's grondbeleid is een actualisatie daarvan noodzakelijk. In 2022 is opdracht verleend om de bestaande nota's grondbeleid te evalueren om zo te komen tot een nieuwe nota grondbeleid. Over de evaluatie is de gemeenteraad op 17 mei 2023 via een raadsmemo geïnformeerd. De nieuwe nota grondbeleid is in voorbereiding en die wordt naar verwachting in 2024 nog ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Te zien is dat de gemeente Purmerend na een periode van een voornamelijk faciliterende rol soms ook weer actief grondbeleid overweegt. Dat is bijvoorbeeld te merken aan het vaststellen van

nieuwe grondexploitaties, het vestigen van voorkeursposities op basis van de Wet voorkeursrecht gemeenten (Wvg) of het doen van strategische aankopen. De afweging om te komen tot de gemeentelijke rol in gebiedsontwikkeling is één van de centrale elementen in de nieuwe, nog vast te stellen, nota grondbeleid.

Ad 3. 4. en 5. Vooruitblik grondexploitaties

De gemeente Purmerend kent in aanvulling op de begroting en de jaarrekening het meerjarenprogramma grondexploitaties (MPG). Het MPG is een rapportage waarmee informatie wordt gegeven over de voortgang van gebiedsontwikkelingen binnen Purmerend. Dit betreft zowel de eigen gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) als de ontwikkeling van private plannen (faciliterend grondbeleid). In het MPG wordt teruggekeken op het afgelopen jaar en vooruitgekeken naar de komende jaren.

Op 27 juni 2024 is het MPG 2024 door de gemeenteraad vastgesteld. In dat MPG is onder andere een overzicht van de resultaatverwachting van de grondexploitaties opgenomen. Ook is inzicht gegeven in de tussentijdse winstneming. Onderstaande overzicht laat van de lopende gemeentelijke grondexploitaties (actief grondbeleid) onder andere het verwachte eindresultaat op basis van een netto contante waarde (NCW) en de eindwaarde die correspondeert met de looptijd zien.

Projecten (in € mln.)	Looptijd	Boekwaarde (31-12-2023)	Resultaat 2023 (NCW)	Resultaat 2024 (NCW)	Vershil resultaat (NCW)
Positieve grexen:					
Baanstee Noord	2031	- € 19,01	€ 43,80	€ 45,71	€ 1,91
Kop West	2025	€ 5,43	€ 3,20	€ 4,32	€ 1,12
Steltloper 8	2025	€ 0,05	€ 0,86	€ 0,72	- € 0,14
Verzetslaan	2024	€ 0,61	€ 0,46	€ 0,24	- € 0,22
Subtotaal positieve grexen		- € 12,92	€ 48,32	€ 50,99	€ 2,67
Negatieve grexen:					
BOL	2027	- € 2,59	- € 1,35	- € 1,58	- € 0,23
Waterlandkwartier	2033	- € 1,64	- € 5,50	- € 5,53	- € 0,03
Wheermolen Oost	2032	- € 3,36	- € 2,90	- € 5,51	- € 2,61
Subtotaal negatieve grexen		- € 7,59	- € 9,75	- € 12,62	- € 2,88
Totaal		- € 20,51	€ 38,57	€ 38,36	- € 0,21

Het bedrag dat jaarlijks als tussentijdse winst wordt genomen volgt uit BBV-regelgeving over de rekenmethodiek, de eindwaarde van de geactualiseerde gemeentelijke grondexploitaties en de in kaart gebrachte risico's. De winstneming kan van jaar tot jaar sterk variëren. Er worden geen tussentijdse winstnemingen vanuit de grondexploitaties in de jaarschijven van de begroting opgenomen. De winstneming wordt ieder jaar, gelijk met de actualisatie van de grondexploitaties, het MPG en de jaarrekening vastgesteld en verantwoord.

In onderstaande tabel is de winstneming over de gemeentelijke grondexploitaties inzichtelijk gemaakt. Deze tabel is gelijk aan degene die in het MPG 2024 is terug te vinden.

Tussentijdse winstneming (in € mln)	Eindwaarde	Project specifieke risico's	Percentage winst neming	Genomen winst t/m 2022	Winstneming 2023
Baanstee Noord	€ 53,55	€ 2,35	30%	€ 13,62	€ 1,62
BOL	- € 1,71	€ 0,42	1%	€ -	€ -
Kop West	€ 4,50	€ -	90%	€ 2,82	€ 1,25
Steltloper 8	€ 0,75	€ -	1%	€ -	€ -
Verzetslaan	€ 0,24	€ -	49%	€ -	€ 0,12
Waterlandkwartier	- € 6,74	€ 8,34	0%	€ -	€ -
Wheermolen Oost	- € 6,59	€ 5,06	0%	€ -	€ -
Totaal				€ 16,45	€ 2,99

Het basis uitgangspunt is dat de (tussentijdse) winstneming 50/50 verdeeld wordt tussen de algemene reserve en de bestemmingsreserve gronden. De bestemmingsreserve gronden is ingesteld voor het faciliteren van (nieuwe) ruimtelijke ontwikkelingen of daarmee samenhangende verkenningen. In die context dekt deze reserve de gemeentelijke plankosten bij zowel actief als faciliterend grondbeleid, wanneer we deze uitgaven niet kunnen terugverdienen middels verkoop of kostenverhaal.

Met de vaststelling van de jaarrekening 2023 is besloten over boekjaar 2023 en (onder voorwaarden) ook in de boekjaren 2024 en 2025 100% van de winst uit de gemeentelijke grondexploitaties toe te voegen aan de bestemmingsreserve gronden. De achterliggende gedachte hierbij is dat de komende jaren er wel onttrekkingen gedaan worden, maar het onzeker is in welke mate er aanvullingen gedaan kunnen worden. De beperkte toevoeging aan deze bestemmingsreserve heeft vooral te maken met een beperkt verdienvermogen van de grondexploitatie Baanstee Noord voor de komende jaren. Dit is een direct gevolg van de (landelijke) problematiek rondom de levering van stroom. De uitgifte van kavels loopt daardoor vertraging op, wat ook een effect heeft op de tussentijdse winstneming.

Sinds 2011 heeft de gemeente een samenwerking met BPD Ontwikkeling in de vorm van de V.O.F. De Beemster Compagnie. Gezamenlijk doel is gestalte te geven aan de nieuwbouwontwikkelingen in Zuidoostbeemster (De Nieuwe Tuinderij) en in Middenbeemster (De Keyser). Deze ontwikkelingen betreffen vanuit de oorspronkelijk gesloten overeenkomst een volledig koopprogramma. In de afgelopen jaren zijn echter ook in overleg met elkaar sociale huur- en koopwoningen gerealiseerd. De Beemster Compagnie is een V.O.F. waarbij zowel de gemeente als BPD Ontwikkeling 50% eigenaar is. Ook winsten en verliezen worden in deze verdeling genomen. De gemeente mag deze winsten pas nemen bij uitkering ervan door de V.O.F.. Voor deze ontwikkelingen wordt ieder jaar, samen met het MPG, een actualisatie van de grondexploitaties aan de gemeenteraad ter besluitvorming voorgelegd.

In de geactualiseerde grondexploitaties per 1-1-2024 zijn de volgende verwachte resultaten gepresenteerd:1

Projecten (in € mln)	NCW	Eindwaarde
De nieuwe Tuinderij	€ 4,51	€ 4,56
De Keyser	€ 2,42	€ 2,51
Totaal	€ 6,93	€ 7,07

De Nieuwe Tuinderij Oost is op een paar afrondende werkzaamheden na gereed. De grondexploitatie van dat gebied is per 1-1-2024 daarom ook afgesloten. Aangezien het eindresultaat van deze grondexploitatie positief is wordt er naar verwachting in 2024 door de V.O.F. een winstuitkering richting de vennoten gedaan.

Kostenverhaal

Op elke locatie die tot ontwikkeling wordt gebracht door particuliere grondexploitanten (faciliterend grondbeleid) verhaalt de gemeente de zogenaamde 'plangebonden kosten'. Dat zijn de ambtelijke plankosten, planschade en de direct aan elk specifiek bouwplan gerelateerde nodige ingrepen in de openbare infrastructuur (onder andere aansluiting op openbare weg en riolering, rotonde om de hoek). Deze plangebonden kosten worden ad hoc per plan berekend.

Daarnaast verhaalt de gemeente de investeringen die meer dan een specifiek bouwplan dienen. Dit zijn de 'gebiedseigen' en de 'gebiedsoverstijgende' kosten. Voor verschillende ontwikkelgebieden legt de gemeente zogenaamde 'Aanvullingsbesluiten' vast, waarin de tarieven gebiedseigen investeringen in deze ontwikkelgebieden zijn vastgelegd. De laatste keer is dit gebeurd in mei 2024 voor het 'neusje van Kop West'. Er zijn voorts nog aanvullingsbesluiten voor het Wagenweggebied, het Waterlandkwartier, De Koog, Zuidoostbeemster en Middenbeemster. In augustus 2022 heeft het college een geactualiseerde nota Gebiedsoverstijgende Kosten Purmerend (GKP) vastgesteld. In de nota GKP zijn de tarieven gebiedsoverstijgende investeringen vastgelegd. Afhankelijk van de locatie waar een ontwikkeling plaatsvindt kan het voorkomen dat de gemeente zowel een bijdrage conform de nota GKP als een bijdrage uit het aanvullingsbesluit vraagt. Dit alles naast de eerdergenoemde 'plangebonden kosten', die per plan worden berekend.

Het resultaat van het kostenverhaal in de laatste jaren is ook opgenomen in het MPG.

Macro-economische ontwikkelingen

De economische ontwikkelingen in Metropoolregio Amsterdam zijn een groeiend perspectief voor Purmerend. Wel heeft onder andere de rente, waaronder de hypotheekrente effect op de vastgoedmarkten. De forse stijging van woningprijzen is afgeremd, maar blijft grillig verlopen. De bouwkosten zijn momenteel nog relatief hoog. De combinatie van beide – onzekere opbrengsten versus hoge bouwkosten – leidt ertoe dat de financiële haalbaarheid van bouwprojecten onder druk blijft staan. Dit spanningsveld wordt ook gesignaleerd door de hogere overheden. Vanuit de rijksoverheid is bijvoorbeeld ingezet op subsidieregelingen als de Woningbouw Impuls (WBI) en een Start Bouw Impuls (SBI). Ook de Provincie Noord-Holland heeft recentelijk aangegeven geld beschikbaar te stellen om zo een bijdrage te leveren in het oplossen van knelpunten in de woningbouw. De huidige marktsituatie kan ook effect hebben op

de gemeentelijke grondexploitaties. De effecten hiervan worden nauwgezet gevolgd en verwerkt in de grondexploitaties.

Actualiteiten gebiedsontwikkelingen

Op veel plekken in Purmerend wordt hard gewerkt aan het realiseren van nieuwe woningen en andere functies. Zo is er een gebiedsvisie voor de Oostflank vastgesteld en wordt er gewerkt aan de verdere uitwerking. Om de voortgang in de transformatie van het Wagenweggebied op gang te houden wordt ook daar gesproken met grondeigenaren en wordt gewerkt aan de herinrichting van delen van de openbare ruimte. Eén van de belangrijkste ontwikkelingen van de komende jaren vindt plaats in het Waterlandkwartier. Hier moet een omvangrijk hoogstedelijk programma worden gerealiseerd. Voor het Waterlandkwartier zijn in 2023 een kwaliteitsplan en gemeentelijke grondexploitatie vastgesteld om de transformatieopgave tot uitvoering te kunnen brengen. Hierin wordt de richting geschetst welke kant het gebied op transformeert. Vanwege het risicoprofiel wordt er scherp op de financiën gestuurd. Voor de beoogde transformatie van bedrijventerrein De Koog wordt op basis van de vastgestelde gebiedsvisie verkend hoe de verdere uitwerking vormgegeven kan worden. In Wheermolen Oost zijn ontwikkelingen in volle gang waarvan de eerste resultaten buiten ook al te zien zijn. Ook in de Beemster wordt na vaststelling van de dorpsontwikkelingsvisies op verschillende plekken gewerkt aan de concrete invulling van de ontwikkellocaties. Door de marktomstandigheden blijft de financiële haalbaarheid van gebiedsontwikkelingen fragiel. Geprobeerd wordt daar zo flexibel mogelijk op in te spelen door voortgang en de ruimtelijke kwaliteit van de ontwikkelingen te borgen en waar mogelijk te stimuleren en subsidies aan te vragen.

Financiering

Algemeen

De treasury houdt zich bezig met alle toekomstige kasstromen en daarmee samenhangende risico's. Deze risico's komen voort uit de financieringsbehoefte als uit de wijzigingen in de bestaande leningenportefeuilles (onder meer door vervroegde aflossingen, herfinanciering, herbeleggingen, renteaanpassingen en dergelijke). Het treasurybeleid is primair gericht op het waarborgen van financiële continuïteit door maatregelen te treffen zodat de organisatie financierbaar blijft. Voor de renterisico's en risico's uit financiële posities treffen we beheersmaatregelen (vermijden, spreiden). We gaan in de uitwerking verder dan de wettelijke kaders.

Kaders en beleid

Expliciet zijn de doelstellingen gericht op het versterken van de financierings- en vermogenspositie. Wij proberen de rentekosten van de totale portefeuille te minimaliseren. Daar zit een grens aan. De renterisiconorm mag niet worden overschreden en het gebruik van kortlopende leningen is beperkt tot de kasgeldnorm. De genoemde doelstellingen wijken niet af van vorige jaren.

De financieringsmiddelen van de gemeente worden uitsluitend ingezet voor de uitoefening van de publieke taak. Het tot nu toe gehanteerde beleid bij de gemeente is om de financiering met externe financieringsmiddelen (kort- en langlopende leningen) in ieder geval zoveel mogelijk te beperken, door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen) te gebruiken. Dit beleid wordt voortgezet.

De Financieringsovereenkomst (Krediet- en Depotarrangement) met de N.V. Bank voor de Nederlandse Gemeenten (BNG) biedt voldoende mogelijkheden om eventuele tijdelijke financieringstekorten en eventueel -overschotten tegen een zo gunstig mogelijk rentepercentage aan te trekken of uit te zetten.

In de paragraaf Weerstandvermogen vindt u de geprognosticeerde meerjarenbalans terug. Hieruit is af te leiden dat Purmerend voor alle jaren een financieringsbehoefte heeft. Bij de financiering van deze schuld wordt eerst gekeken naar de kasgeldlimiet om vervolgens te bepalen welk deel kort en lang moet worden gefinancierd. Hierbij is het uitgangspunt dat de netto vlottende schuld niet boven de kasgeldlimiet uitkomt.

Schatkistbankieren

Sinds eind 2013 is de Wet verplicht schatkistbankieren van kracht. Voor decentrale overheden betekent dit, dat zij verplicht zijn om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden (het totaal aan positieve saldi op bankrekeningen dat gemeenten voor het betalingsverkeer aanhouden),

oftewel uit te lenen aan het Rijk. Om te kunnen schatkistbankieren is een rekening-courant tussen de gemeente en de staat afgesloten. Het is toegestaan een relatief klein bedrag aan overtollige middelen buiten de schatkist aan te houden (drempelbedrag).

De hoogte van het drempelbedrag voor schatkistbankieren is 2% van het begrotingstotaal van Purmerend (2025: begrotingstotaal € 367,1 miljoen, drempelbedrag is dan € 7,3 miljoen) met een minimum van € 1 miljoen.

Rentemethodiek en renteresultaat

De toerekening van de rentelasten doen we volgens de rente-omslagmethode. Het totaal van de rentelasten wordt 'omgeslagen' over het geheel van de investeringen. De rentelasten zijn het totaal van de rentelasten op de langlopende geldleningen en de kortlopende financiering minus de renteopbrengsten van overtollige middelen.

Met de rente-omslagmethode rekenen we de rentelasten volgens de stand van de investeringen toe aan de taakvelden in de programmabegroting. We gaan ervan uit dat de gehanteerde omslagrente een reëel percentage is. Zodra de afwijking tussen de gehanteerde omslagrente en de werkelijke rentelast groter wordt dan 0,5%, moeten we de gehanteerde omslagrente aanpassen. De omslagrente is in deze begroting aangepast naar 1.40% (was 1,25%).

In onderstaand schema wordt inzicht gegeven in de rentelasten externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening (bedragen x € 1.000).

	Begroting 2025	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering		7.412
3b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering		<u>-230</u>
Saldo rentelasten en rentebaten		7.182
c1. De rente die aan facilitaire grexen (kostenverhaal) moet worden doorberekend		-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend (werkelijke rente lening): Rugbyclub Waterland en Wooncompagnie		-6
c3. Projectfinanciering doorverstrekte leningen (RCW/Wooncompagnie)		<u>6</u>
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		7.182
d1. Rente over het eigen vermogen		-
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		-
Totaal aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toe te rekenen rente	1,41%	7.182
e. *) De werkelijk aan taakvelden (inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	1,40%	<u>-7.153</u>
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	-0,01%	29

*) De omslagrente wordt berekend door de aan de taakvelden toe te rekenen rente te delen door de boekwaarde per 1 januari van de activa die integraal zijn gefinancierd. De verwachte boekwaarde van de activa die integraal zijn gefinancierd per 1 januari 2025 bedraagt ruim € 510,9 miljoen.

***) Onder projectfinanciering wordt verstaan: het aantrekken van externe financiering voor een specifiek project. Financiering met eigen vermogen wordt niet aangemerkt als projectfinanciering. Er moet extern een lening zijn aangetrokken om het betreffende project te kunnen financieren. In het geval van projectfinanciering wordt inderdaad de voor die aangetrokken lening geldende rente toegerekend aan het betreffende project. Dit kan een ander percentage zijn dan aan andere projecten wordt toegerekend op basis van de omslagrente.

Indien de werkelijke rentelasten die over een jaar aan taakvelden hadden moeten worden doorbelast, afwijken van de rentelasten die op basis van de voorgerecalculeerde renteomslag aan de taakvelden zijn toegerekend, dan kan de gemeente besluiten tot correctie. Correctie wordt verplicht gesteld indien deze afwijking groter is dan 25%.

We zien momenteel dat de rente enigszins stabiliseert op de kapitaalmarkt, maar dat het inflatiethema de komende tijd actueel blijft. De inflatie in de eurozone is in juni 2024 2,5%. Nederland ligt daar fors boven: 3,2%. In heel Europa blijven de lonen stijgen, terwijl de werkloosheid laag is. Ook al is de inflatie in Nederland en Eurozone aanzienlijk gedaald, ze is nog steeds hoger dan de beoogde inflatie van 2% die het ECB (Europese Centrale Bank) als streefcijfer aanhoudt. In juni 2024 is de rente voor het eerst sinds juli 2022 weer verlaagd. De verwachting is zolang de inflatie nog relatief hoog is dat de ECB de rente niet snel verlaagt. In de begroting 2025 verwachten wij dat de gemiddelde rente over de opgenomen leningen in 2028 oploopt naar 2,6% en dat de komende jaren het renteomslagpercentage verder naar boven wordt bijgesteld. In de Begroting 2026 wordt hier nader op terug gekomen.

Renterisicobeheer

De Wet Fido geeft 2 concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar en de renterisiconorm op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar.

Kasgeldlimiet

Aan de totale omvang van de gemiddelde netto vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) per kwartaal wordt door de Wet Fido een maximum gesteld, ook wel de kasgeldlimiet genoemd. De netto vlottende schuld mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. Hiermee wordt voorkomen dat het totaal aan korte schulden van een gemeente bepaalde grenzen overschrijdt.

De kasgeldlimiet is nu vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het dienstjaar. Het begrotingstotaal bedraagt in 2025 € 367,1 miljoen. De kasgeldlimiet bedraagt dan voor het jaar 2025 € 31,2 miljoen. Het gevoerde beleid is om de kasgeldlimiet maximaal te benutten, zodat optimaal gebruik gemaakt wordt van de lagere korte rente.

Renterisiconorm

Het doel van de renterisiconorm is om tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te komen, dat het renterisico uit hoofde van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. De renterisiconorm houdt in dat maximaal 20% van het

begrotingstotaal per jaar (met een minimum van € 2,5 miljoen) afgelost (en hergefinancierd) kan worden. De norm beoogt een evenwichtige opbouw van de leningen in de tijd.

Indien de jaarlijks te herfinancieren bedragen onder deze norm blijven, is er sprake van een beheerste en overzienbare situatie (renterisiconorm blijft ruim onder de 20%). Naar verwachting is dit in onze gemeente de komende 4 jaar het geval.

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Renteherziening op vaste schuld o/g (1a)	0	0	0	0
Renteherziening op vaste schuld u/g (1b)	0	0	0	0
2. Renteherziening op vaste schuld (1a -/- 1b)	-	-	-	-
Nieuw aangetrokken vaste schuld (3a)	66.399	90.138	68.864	55.898
Nieuw verstrekte lange leningen (3b)	0	0	0	0
4. Netto nieuw aangetrokken vaste schuld (3a -/- 3b)	66.399	90.138	68.864	55.898
Betaalde aflossingen (5)	14.296	15.500	12.255	12.010
6. Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	14.296	15.500	12.255	12.010
7. Renterisico op de vaste schuld (2+6)	14.296	15.500	12.255	12.010
8. Renterisiconorm	73.343	78.612	72.859	73.960
9a. Ruimte onder renterisiconorm (8 -/- 7)	59.047	63.112	60.604	61.950
9b. Overschrijding renterisiconorm (7 -/- 8)	-	-	-	-
10. Berekening renterisiconorm:				
11. Stand van het begrotingstotaal per 1 januari	366.715	393.059	364.293	369.801
12. Het bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (11 x 12) / minimum € 2,5 miljoen	73.343	78.612	72.859	73.960
Huidig risicopercentage	4%	4%	3%	3%

EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken over het voorafgaande jaar, het actuele jaar en het volgende jaar. Met ingang van 2017 is conform de vernieuwing BBV de ontwikkeling van het EMU-saldo voor de 3 jaren volgend op het begrotingsjaar vereist in de meerjarenbegroting.

De begroting van de gemeente Purmerend is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten. Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie. Het aandeel in het EMU-tekort betreft een inspanningsverplichting. Er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Hieronder worden de EMU-saldi gepresenteerd zoals ze nu zijn verwerkt voor 2025-2028. Voor alle jaren wordt de referentiewaarde overschreden. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat hieruit geen knelpunten uit voortvloeien.

	2025	2026	2027	2028
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (conform artikel 17c van het BBV)	8.210	-2.817	-6.916	-10.435
2. (-) Mutatie (im-)materiële vaste activa	66.615	79.635	62.323	49.426
3. (+) Mutatie voorzieningen	-4.211	-1.509	-308	303
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-9.547	-7.372	-14.807	-14.759
5. (-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im-)materiële vaste activa	-	-	-	-
EMU-saldi	-53.070	-76.589	-54.739	-44.800
EMU-saldi referentiewaarde	-11.828	-12.064	-12.306	-12.552

Economie, financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Economische vooruitzichten

De economie is in 2023 met 0,2% gegroeid. Na stagnatie komt de Nederlandse economie met een zachte landing op een gematigd groeipad. De komende jaren is de groei iets hoger. De belangrijkste oorzaken van de afkoeling van de economie zijn de terugval van de wereldhandel en het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank. Dat beleid is nodig om de hoge inflatie te bestrijden. De verwachtingen zijn dat:

- Het overheidstekort de komende jaren hard op loopt;
- De werkloosheid iets oploopt;
- De inflatie geleidelijk verder omlaag laag tot iets onder de 2% in 2026.

De BNG geeft de volgende prognose voor de economie in Nederland:

% jaar op jaar	2024	2025	2026
Economische groei	0,5	1,3	1,3
Inflatie (doelstelling ECB 2%)	2,8	2	2

Financieringsbehoefte

Om eventuele ongewenste renterisico's af te dekken is het van belang om te weten wanneer eventueel een vaste geldlening moet worden aangetrokken en voor welk bedrag.

Voor de bepaling van de financieringsbehoefte wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsplanning. Deze planning geeft een voortschrijdend inzicht van de verwachte liquiditeitsontwikkeling voor het lopende jaar en 4 jaar vooruit. Veel informatie over de in deze planning opgenomen verwachte inkomsten en uitgaven wordt uit de (meerjaren)begroting gehaald. Deze verwachtingen laten zich vertalen naar geldstromen. Daarnaast wordt uitgegaan van een meerjarige financierings- en investeringsprognose. Niet alle baten en lasten uit de begroting leiden tot uitgaven en inkomsten:

denk hierbij aan interne verrekeningen, afschrijvingen en dotaties/onttrekkingen aan reserves en voorzieningen.

De berekening van de financieringsbehoefte (financieringstekort of -overschot) geeft slechts indicatief aan of het aangaan van vaste geldleningen al dan niet noodzakelijk wordt. De uiteindelijke financieringsbehoefte voor de (begrotings-)jaren 2025-2028 wordt vooral bepaald door het tempo waarin voorgenomen investeringen worden gerealiseerd, de herfinanciering van bestaande leningen, de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties en de inzet van reserves en voorzieningen. Rekening houdend met bovenstaande financieringsbehoefte en benutting van het maximale kasgeldlimiet, kan de leningenportefeuille oplopen naar ruim € 546 miljoen in 2028. Voor de jaarlijkse verhoging van de opgenomen leningen wordt rekening gehouden met een rentevisie. Enerzijds wordt een financieringsmix aangehouden door het verloop van de leningenportefeuille in lijn te laten lopen met de looptijden van de investeringen. Dit gebeurt door het aantrekken van lineaire leningen, gebaseerd op een gemiddelde afschrijvingstermijn van 20 jaar. Anderzijds wordt een renterisicobuffer aangehouden door de rente jaar op jaar licht te laten stijgen (+0,1%). De rentepercentages voor de komende 4 jaar zijn gebaseerd op de tarieven van de BNG. Op basis van het voorzichtigheidsprincipe en vanwege risicobeheersing is een opslag gehanteerd bovenop de BNG tarieven.

Leningenportefeuille

- Indien nodig wordt voor een tijdelijk financieringstekort kort geld (looptijd < 1 jaar) opgenomen.;
- Het aantrekken van één of meer vaste langlopende geldleningen (looptijd > 1 jaar) in 2025 hangt, evenals in voorgaande jaren, met name sterk af van de financiering van de voorgenomen investeringen, de herfinanciering bestaande leningen en de mutaties binnen de bouwgrondexploitaties;
- De verwachte stand van de leningenportefeuille per 31 december 2025 bedraagt € 370 miljoen. Dit is inclusief de te verwachten aan te trekken leningen van in totaal € 66,4 miljoen in 2025.

Het verwachte verloop van de leningenportefeuille is als volgt:

Jaar (bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028
Stand leningen 01-01	318.374	370.445	445.104	501.718
Aflossingen	14.296	15.500	12.255	12.010
Nieuw aan te trekken leningen	66.39	90.138	68.864	55.898
Stand leningen 31-12	370.477	445.115	501.724	545.613
Gemiddelde rente	1,78%	2,11%	2,44%	2,64%

Overzicht verwacht verloop leningenportefeuille begrotingsjaar 2025:

Opbouw (bedragen in miljoenen euro's)	Stand 01-01-2025	Gemiddelde rente	Aflossing 2024	Stand 31-12-2025
A. Algemene dienst	316,7	1,79%	14,2	368,9
B. Woningbouw (totaal)	1,7	0,15%	0,1	1,6
Totaal	318,4	1,78%	14,3	370,5

Toelichting:

Ad A. De leningenportefeuille algemeen bestaat voornamelijk uit leningen met een jaarlijkse nominale aflossing of met een aflossing ineens aan het einde van de looptijd (zogenaamde fixe leningen). De leningportefeuille algemeen bedraagt per 31 december 2025 € 368,9 miljoen. Deze leningen zijn aangetrokken met een gemiddeld rentepercentage van 1,79%. De aflossingsverplichting in 2025 bedraagt € 14,2 miljoen.

Ad B. De leningenportefeuille woningbouw bedraagt per 31 december 2024 € 1,7 miljoen. Deze (laatste) geldlening is aangetrokken ter financiering van woningbouwprojecten en is doorverstrekt aan de woningbouwcorporatie. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt 0,15%. De aflossingsverplichting in 2025 bedraagt € 0,1 miljoen. De laatste aflossing van deze lening vindt plaats in 2040.

Garantstellingen Stadsverwarming (SVP)

De gemeente staat als 100% aandeelhouder garant voor de verplichtingen van SVP. In het verleden was er, naast het ingebrachte eigen vermogen, sprake van een mix van aan Stadsverwarming verstrekte geldleningen en door de gemeente gegarandeerde geldleningen. De gemeente Purmerend is 100% aandeelhouder van Stadsverwarming Holding BV (SVP). SVP Holding had eind 2023 een bedrag van € 109 miljoen langlopende schuld. Deze schuld is volledig van een gemeentelijke borgstelling voorzien. De SVP heeft voor de komende jaren een berekening gemaakt van de benodigde financiering. Dit leningplafond van € 65 miljoen voor de periode 2023-2026 is vastgesteld door de raad (besluit 1587205). Het door de gemeenteraad afgegeven maximale borgstellingsplafond ten aanzien van de langlopende geldleningen bedraagt maximaal € 123 miljoen. De gemeente staat daarnaast borg voor het rekening-courant krediet van SVP dat € 15 miljoen bedraagt. Daarmee komt de totale borgstelling op maximaal € 138 miljoen uit.

WSW achtervangovereenkomst

Woningcorporaties trekken leningen aan bij geldverstrekkers (onder andere BNG, NWB) om het bouwen en onderhouden van sociale huurwoningen te financieren. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staat hiervoor borg. Dit betekent dat de betalingsverplichtingen (rente en aflossing) van de lening overgenomen worden, mocht de corporatie daar zelf niet meer aan kunnen voldoen. Door borg te staan voor leningen kunnen woningcorporaties goedkoper leningen aantrekken. In het geval van een aanspraak zijn er verschillende buffers. Pas als deze onvoldoende zijn, wordt een beroep gedaan op het Rijk en gemeenten als achtervanger om renteloze leningen te verstrekken. Rijk en gemeenten staan elk voor 50% in de achtervang bij het WSW. Het risico voor de achtervangers is beperkt. Tot nu toe heeft WSW daar nooit een beroep op gedaan.

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen. Door gebruik te maken van die instrumenten voor de kortlopende uitzettingen die zijn toegestaan (zoals daggeld en rekening courant), zal het te lopen koersrisico minimaal zijn. Langlopende uitzettingen uit hoofde van de treasury functie vinden naar verwachting

niet plaats. Voor het verstrekken van geldleningen en garantstellingen uit hoofde van de publieke functie, zullen zich naar verwachting geen bijzondere risico's voordoen.

Risicoanalyse

Ten aanzien van de rentekosten en -baten wordt er in de meerjarenbegroting geen bijzonder risico gelopen. De aflopende renteopbrengsten door aflossingen van de aan de woningcorporatie en Stadsverwarming verstrekte leningen, zijn structureel ingepast. Verder maakt Purmerend geen gebruik van financiële derivaten bij het aantrekken van financiering.

Bedrijfsvoering

Algemeen

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt inzicht gegeven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we het scheppen van voorwaarden en het bieden van ondersteuning voor de uitvoering van de gemeentelijke taken. Dit gebeurt op meerdere vakgebieden, zoals Juridische Zaken, ICT, Financiën en Control en Personeelszaken. Deze functies staan ten dienste van de zorg voor en de dienstverlening aan onze inwoners. Het is nodig dat deze ondersteuning aansluit bij de behoefte. Daarom stemt Bedrijfsvoering haar aanbod af met de teams die diensten leveren aan de inwoners en bedrijven. Die wensen kunnen echter niet onbegrensd zijn. De grenzen liggen in wat de organisatie aan kan. Elke activiteit in de stad heeft zijn consequenties voor onze organisatie en daarmee ook voor Bedrijfsvoering, denk alleen maar aan de gevolgen voor communicatie. Daarover meer hieronder in het stukje Personeel en Organisatie. Bedrijfsvoering is niet alleen toeleverancier aan de andere domeinen. Bedrijfsvoering heeft ook eigen taken die rechtstreeks met onze inwoners te maken hebben, Programma 1 Dienstverlening en Programma 8 Veiligheid gaan daarover. Voorbeelden zijn het verstrekken van paspoorten en rijbewijzen bij Burgerzaken of het bestrijden van ondermijning of organiseren van activiteiten om jeugd op het rechte spoor te houden.

Personeel en organisatie

Door de ontwikkelingen in de stad en de organisatie in combinatie met de aanhoudende uitdagingen op de arbeidsmarkt, zijn de vraagstukken van voorgaande jaren actueel gebleven. We hebben hier op verschillende manieren al op ingespeeld en tegelijkertijd is het van belang dat we hier aandacht voor blijven houden. We blijven werken aan de zichtbaarheid van Purmerend als werkgever. Dit doen we door te laten zien wat het betekent om voor onze gemeente te werken. We vertellen het echte Purmerendse verhaal en daar zetten we verschillende middelen voor in. Bijvoorbeeld door onze collega's te laten vertellen over hoe ze zich inzetten voor onze inwoners en ondernemers. Ook hebben we een studio gerealiseerd, waar we nu sneller content kunnen creëren en dit kunnen inzetten voor onze arbeidsmarktcommunicatie. De ene keer is dit door middel van een video, de andere keer gaan we aan de slag met bijvoorbeeld een podcast. We bekijken per keer wat er nodig is en zorgen dat we inspelen op de specifieke vakgebieden en/of uitdagingen op de arbeidsmarkt.

Door de samenwerking tussen leidinggevendenden, p&o adviseurs en recruiters houden we met elkaar in beeld welke potentie en ontwikkelbehoeftes we bij onze eigen medewerkers zien en horen. We zijn trots op de hoge mate van interne doorstroom. Dit betekent dat onze medewerkers graag bij ons werken en de ruimte voelen om zich te ontwikkelen en intern te solliciteren.

Ook blijven we investeren in de juiste omstandigheden waarin onze medewerkers hun werk doen. Net als bij veel organisaties is het verloop hoog en hebben (jonge) nieuwe medewerkers andere behoeftes dan medewerkers die al langer bij ons werken. Samenwerken, verbinden en kennis delen is hierdoor een extra uitdaging. We horen op dit moment de vraag om een visie van de organisatie, duidelijkheid over wat de Purmerendse manier van werken inhoudt en een hogere mate van volwassenheid binnen de organisatie. Het faciliteren en opleiden van onze leidinggevenden is hier een belangrijk onderdeel in. Hierbij willen we ons onder andere richten op de juiste (functie)waarderingmogelijkheden, verzuim, managementvaardigheden en (gemeentelijke) werkprocessen. We gaan op deze en andere onderwerpen handvatten bieden, afspraken met elkaar maken en zorgen voor kennisdeling. De groei en de behoefte naar volwassenheid van de organisatie vraagt ook om het op orde brengen en houden van de personeelsadministratie. Waarbij we tegelijkertijd scherp moeten blijven op een juiste balans tussen regels en systemen waar nodig, en maatwerk waar dat kan en helpend is.

Juridische zaken

Met het splitsen van team Juridische en Veiligheidszaken in 2 afzonderlijke teams en het onderbrengen van JVZ/Privacy bij het team Informatievoorziening bestaat het team Juridische Zaken voortaan uit 2 clusters: Bezwaar en Beroep en Juridisch Adviseurs. Het eerste cluster houdt zich bezig met de afhandeling van alle bezwaarschriften die bij de gemeente binnenkomen met uitzondering van WOZ bezwaarschriften en naheffingen parkeeraanslagen. De juridisch adviseurs bieden de organisatie tweedelijns juridische ondersteuning op diverse terreinen, zoals aanbesteding, staatssteun, privaatrecht en publiekrecht.

Financiën en control

Financiële functie

Het is belangrijk dat de financiële functie aansluit op de wensen en behoeften van bestuur en organisatie. Dit betekent dat we ons moeten afvragen of de systemen nog aansluiten op de gewenste ontwikkelingen, of we efficiënter kunnen rapporteren en of we de financiën van de groeiopgave goed in beeld hebben. Naast de bemensing van de financiële functies krijgt ook de jeugd ondersteuning veel aandacht. Dit is uiterst lastig omdat er sowieso krapte is, maar ook omdat we in een dynamische groeiopgave zitten die specifieke kennis en kunde vraagt (denk aan fiscaliteit, projectcontrol, grondexploitaties). De afgelopen jaren zijn goede resultaten behaald met het zelf opleiden van deskundige lokaal betrokken medewerkers, die lijn willen we voortzetten.

Digitalisering, automatisering en doorontwikkeling financiële sturing en advies

We moeten kunnen vertrouwen op een financiële administratie die foutloos is en overzichtelijke informatie levert. We richten ons de komende jaren op digitalisering en automatisering van handmatige werkzaamheden. Door verdergaande automatiseringsmogelijkheden zet deze ontwikkeling zich voort. Sinds 2024 kunnen we gebruik maken van een nieuw financieel systeem, inclusief een vernieuwde begrotingsmodule en een contractmanagementsysteem. Het financiële pakket biedt vele mogelijkheden om overzichtelijke rapportages te genereren. De basis staat en er is nog verdere doorontwikkeling in het pakket nodig om aan de wensen te kunnen voldoen.

Inkomende en uitgaande facturen

In ons betaalsysteem zijn alle leveranciers aangemerkt om per direct te betalen als de factuur juist is. Wij hanteren dus een betaaltermijn van 0 dagen. Het betalingsgedrag van de gemeente wordt beoordeeld aan de hand van het aantal dagen dat de leverancier moet wachten op bijschrijving van het gefactureerde bedrag. De gemiddelde betalingstermijn van de gemeente bedraagt 25 dagen. In individuele gevallen is er sprake van termijnoverschrijding. Het beleid is erop gericht om ook deze individuele overschrijdingen terug te dringen.

Fiscaliteit

Het is van belang dat we kunnen laten zien dat onze fiscale beheersing op een voldoende niveau zit. Met onder meer steekproefsgewijze controles tonen we met een redelijke mate van zekerheid aan dat de ingediende belastingaangiften juist zijn. Hiermee voorkomen we verrassingen en geven we uitvoering aan het convenant Horizontaal Toezicht (HT) dat we met de Belastingdienst hebben gesloten. Dit nieuwe DHT is voor minder belastingplichtigen toegankelijk omdat de criteria voor deelname zijn verhoogd. Ook komen er veel meer verplichtingen aan de kant van de belastingplichtigen om in DHT te komen en te blijven. Die verplichtingen zien we met name bij de diverse verplichtingen op het gebied van tax control en zelf monitoring die met de Belastingdienst moeten worden gedeeld. We zijn doorlopend met de Belastingdienst in gesprek om hier adequaat invulling aan te kunnen geven. Eén van de eisen is het opstellen en implementeren van een tax control framework (TCF).

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college van B en W legt over de naleving van de geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening de zogenaamde rechtmatigheidsverantwoording af. Hierin meldt het college geconstateerde afwijkingen en licht deze toe. De accountant toetst alleen nog de getrouwheid van de jaarcijfers. Afwijkingen worden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen als de verantwoordingsgrens die de raad heeft bepaald voor rechtmatigheid is overschreden. Afwijkingen die onder de verantwoordingsgrens blijven worden in de paragraaf Bedrijfsvoering toegelicht. Daar beschrijft het college ook wat het doet om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Er wordt al gewerkt met een systeem van vastlegging van en rapportage over de rechtmatigheid. Dit systeem maakt de mate van rechtmatig handelen binnen de financiële hoofdstromen en de daarbij betrokken directies zichtbaar. En daarmee het rechtmatig handelen van de gemeentelijke organisatie als geheel. Een belangrijk motief voor de wetswijziging was het bevorderen van een dialoog tussen college van B en W en gemeenteraad, waarin het college de gemeenteraad gedurende het jaar actief informeert over geconstateerde onrechtmatigheden of dilemma's.

WOZ

De WOZ waarde is in 2024 ten opzichte van 2023 met gemiddeld 3 procent gestegen. We hebben in 2024 2400 bezwaren ontvangen (dat is circa 900 minder dan in 2023 maar nog steeds fors meer dan de jaren daarvoor). In 2025 maken we de balans op of het hogere aantal bezwaren leidt tot vaste formatie uitbreiding of een andere oplossing. De verwachting is dat de WOZ waarde met een vergelijkbare verhoging als in 2024 stijgt. In 2024 is het project Beemster gestart. Dit kan leiden tot fluctuaties in WOZ waardes in 2025.

Inkoop, contracten en subsidies (INCS)

Het team is verantwoordelijk voor gemiddeld 150 inkooptrajecten per jaar. Deze variëren van enkelvoudig onderhandse aanbesteding tot Europese aanbestedingen. Het aantal inkooptrajecten is mede afhankelijk van de ontwikkeling van de organisatie en de stad. Gezien de ambitie van de gemeente verwachten we dat het aantal inkooptrajecten/aanbestedingen in 2025 toeneemt. De contracten worden beheerd en gemanaged door contractmanagement en contractbeheer.

Het komend jaar ligt de focus op het terugdringen van de onrechtmatigheid van de inkoop en een grotere bijdrage te leveren aan het behalen van de speerpunten zoals duurzaamheid en lokale MKB. Door een verbeterde spendanalyse uit te voeren zal de onrechtmatigheid verder verlagen. Er wordt gestreefd naar maximaal duurzaam inkopen. Ondanks dat het een vanzelfsprekendheid is, blijft het een complex vraagstuk. Bij ieder inkooptraject wordt onderzocht op welke wijze duurzaamheid van toepassing is. In 2025 wordt de samenwerking met de interne organisatie verder uitgebreid om duurzaamheid beter toe te passen bij inkooptrajecten.

De introductie van Grosslijsten om het lokale MKB beter bij aanbestedingen te betrekken is in gang gezet. Dit moet de band met de lokale ondernemers vanuit de gemeente nog meer versterken. Daarnaast draagt het bij aan een manier van transparant en rechtmatig inkopen.

Naast Contractbeheer en contractmanagement wordt er ook gekeken naar een vorm van leveranciersmanagement. Dit houdt in dat er in 2025 gestart wordt om audits te houden bij leveranciers.

Om de uitdagingen waar een groeiende stad mee te maken heeft aan te gaan, is financiering nodig. Dit kan door het werven van diverse subsidies. Om optimaal gebruik te maken van alle methoden van (co)-financiering, moeten we nu zaaien om later te oogsten. Dat betekent ook in 2025 blijven investeren in een regionaal, Provinciaal, landelijk en Europees netwerk. Dit draagt bij aan het succesvol werven van subsidies. Dit betekent:

- Alle financieringsmogelijkheden in kaart brengen en inzetten op ontwikkeling van energiebesparingen systemen.
- Aandacht vragen bij nationale en Europese beleidsmakers voor de nieuwe financiering voor klimaat adaptieve maatregelen.
- Veiligheid van inwoners en ondernemers is een belangrijke basiswaarde. Daarvoor zijn leefbare gebieden noodzakelijk. Om dat te bereiken is een integrale gebiedsgerichte aanpak nodig. Om interventies te bekostigen zetten we steviger in op samenwerking met het Rijk.

Informatievoorziening, ICT, B&I en Datalab

De samenleving digitaliseert in hoog tempo en digitale dienstverlening wordt steeds meer de norm. Steeds meer diensten en producten van gemeenten worden digitaal aangeboden. Nieuwe wet- en regelgeving, onder andere Wet digitale overheid, dwingt dit ook af. Inwoners verwachten vaker dat ze digitaal zaken kunnen doen, dat dit op een veilige manier kan en dat persoonlijke- en gevoelige gegevens in goede handen zijn. De gemeente bevindt zich momenteel in een hybride wereld waarin zowel traditionele applicaties, die een lokale ICT-infrastructuur vereisen, als vernieuwde applicaties,

die uitsluitend als SaaS (cloud) dienst beschikbaar zijn, naast elkaar bestaan. Deze situatie vergroot de complexiteit van de informatievoorziening aanzienlijk.

Onder andere de wettelijke ontwikkelingen zoals de Wet Open Overheid (WOO), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV), de wet digitale overheid (Wdo) en de Archiefwet brengen ook de vraag naar boven hoe de gemeente haar werkzaamheden organiseert. Hoe gaan we om met de opslag van data, wat is ons beleid op het gebied van archivering en vernietiging, en onder welke voorwaarden kunnen we applicaties, diensten en devices aanschaffen? Alle ontwikkelingen tezamen vragen om een doorontwikkeling van de informatievoorziening.

Informatievoorziening

Team Informatievoorziening is eind 2023 begonnen om te inventariseren op welke onderdelen de organisatie moet inzetten om de huidige informatiehuishouding op niveau te krijgen en houden.

Binnen de huidige inrichting is geconstateerd dat de organisatie een been moet bijtrekken, als het gaat om het bepalen van de koers, het werken onder architectuur en het organiseren van visie en sturing op informatiehuishouding. Kennis, bewustzijn en eigenaarschap zijn hierin cruciaal, voor het team, alsook de gehele organisatie. Informatie wordt immers binnen alle disciplines gecreëerd. De ontwikkeling en groei van team Informatievoorziening loopt hier parallel aan. De huidige inrichting, bezetting en kennis is ontoereikend voor zowel het op niveau krijgen en houden van de basis als het tijdig vertalen van de komende ontwikkelingen (digitalisering en wetgeving) richting de toekomst.

In 2025 ligt de focus op de verdere ontwikkeling, inrichting en groei van het team, de start van het gestructureerd realiseren van de IV-strategie, het werken onder architectuur en het opstellen van informatieplannen per domein. IV-verzoeken vanuit de domeinen worden integraal getoetst aan mogelijke oplossingen en scenario's, waarmee tijdig wordt getoetst aan wetgeving, gewenste technieken en andere criteria. Portfoliomanagement wordt verder uitgerold en verankerd in onze werkprocessen. Het opzetten van een wijzigingsproces is essentieel, zodat alle wijzigingen en vernieuwingen getoetst kunnen worden aan de kaders en richtlijnen waarmee we gaan werken. We willen een programma starten om een inhaalslag te maken op het gebied van architectuur, voldoen aan (nieuwe) wetgeving, basis op orde in brede zin, informatiebewustzijn en eigenaarschap.

Privacy

Sinds mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Het doel van deze wetgeving is om vrij verkeer van persoonsgegevens mogelijk te maken, waarbij de grondrechten en de fundamentele vrijheden van natuurlijke personen worden beschermd. Daarnaast is sinds 2019 de Wet politiegegevens (Wpg) van toepassing op de boa's in dienst van de gemeente. De gemeente draagt een grote verantwoordelijkheid in de naleving van deze wet- en regelgeving om een betrouwbare en veilige overheid te zijn voor haar inwoners. Het komende jaar blijft privacy door maatschappelijke vraagstukken, nieuwe wetgeving en ontwikkeling van nieuwe technologieën een belangrijk onderwerp. We richten ons op het verder ontwikkelen van beleid op camera's en drones en advies bij de implementatie van nieuwe wetgeving, zoals de wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden. Ook geven we extra aandacht aan de uitvoering van het plan van aanpak voor de Wpg.

In 2025 zullen we een risico gestuurde aanpak continueren. Dit houdt in dat we nauw betrokken zijn bij nieuwe projecten en inkoopprocedures. Op deze manier werken we zoveel mogelijk vanuit Privacy by Design: aan de voorkant meedenken over het privacy-vriendelijk inrichten van applicaties. Voor risicovolle processen voeren we een data protection impact assessment (DPIA) uit. En we stellen eisen aan de leverancier op het gebied van gegevensverwerking, door middel van (verwerkers)overeenkomsten.

Daarnaast is ons doel ook om de organisatie beter te bestendigen voor de snelgroeïende digitalisering en alles wat daarbij op de organisatie af komt. We zullen daarom tijd investeren in de training van medewerkers, vooral diegene die veel met persoonsgegevens werken. Denk hierbij ook aan het onderhouden van de kennis van onze privacy ambassadeurs, het uitvoeren van e-learnings en andere (soms ludieke) communicatieacties. Zo blijven we samen scherp op het onderwerp privacy en kunnen we gezamenlijk een veilige en betrouwbare gemeente waarborgen voor onze inwoners.

Informatiebeveiliging

Het Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid (GIBB) toont de kaders en verantwoordelijkheden waarbinnen de gemeente de informatiebeveiliging inricht en onderhoudt. Daarbij geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als leidend normenkader en hier zijn de '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' aan toegevoegd. De informatiebeveiliging draagt actief bij aan de vereisten voor een veilige verwerking van persoonsgegevens (waaronder AVG en Wpg) waarbij security by design wordt toegepast. Verantwoording over de stand van de informatiebeveiliging wordt jaarlijks afgelegd middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

De NIS2 (Network and Information Security) richtlijn en de CER (Critical Entities Resilience) zijn vastgesteld door de Europese Unie (EU), de Europese Commissie en het Europees Parlement en bedoeld om de informatiebeveiliging en weerbaarheid van essentiële diensten in lidstaten van de EU te verbeteren, waardoor ook de Nederlandse gemeenten zich hieraan moeten conformeren. Met de invoering van deze wetgeving is het van cruciaal belang dat de gemeente proactief handelt om te voldoen aan deze nieuwe informatiebeveiligingseisen. De nieuwe wetgeving breidt de vereisten aan informatiebeveiliging en sancties uit, zoals veranderingen en verplichtingen op het gebied van: aansprakelijkheid, opleiding, zorgplicht en meldingsplicht. Deze wetgeving is van toepassing op alle technologie binnen de gemeente, zoals de kantoorapplicaties, maar ook de operationele technologie in het fysieke domein, zoals bruggen, gemalen, camerasystemen. In overeenstemming met het betreffende domein wordt een inventarisatie opgestart op de operationele technologie.

ICT

De inzet van ICT blijft een cruciale rol houden in de uitvoering van onze taken en het functioneren van de stad en dorpen. De maatschappelijke en ruimtelijke opgaven in de stad en dorpen en onze organisatie zijn nauw verbonden met vraagstukken op het gebied van informatiemanagement. We zien dat de maatschappij, en daarmee ook onze organisatie, steeds 'ICT-intensiever' wordt. De cloud is ondertussen niet meer weg te denken en verschillende applicaties zijn alleen nog maar cloudgebaseerd. Deze overgang brengt naast kansen ook risico's met zich mee als het gaat over data-eigenaarschap, koppelingen, back-up eisen en beschikbaarheidsnormen. Dit vraagt om een nieuwe visie op het 'hybride werken'.

De bedrijfsprocessen leunen sterk op een correcte werking van IT, waarbij de focus ligt op goede inrichting van de architectuur en daarnaast meer ontwikkelen op de noodzakelijke cybersecurity maatregelen. Het blijven ontwikkelen van een systeem waarmee we de ICT-omgeving kunnen monitoren en tijdig de juiste acties kunnen uitvoeren is hierin een belangrijke stap, naast het digitaal samenwerken en het optimaal beheren van de diverse applicaties maakt dat de focus van ICT zich breder moet ontwikkelen.

De kosten voor verschillende licenties zijn de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Deze stijging wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, waaronder inflatie, toegenomen vraag naar cloud-gebaseerde oplossingen, en de voortdurende ontwikkeling van nieuwe functies en verbeterde beveiligingsmaatregelen. Voor de gemeente betekent dit dat de kosten voor het gebruik en onderhoud van deze essentiële softwareplatforms aanzienlijk hoger zullen uitvallen.

Medewerkers stellen ook steeds hogere eisen aan voorzieningen die het mogelijk maken om tijd- en plaats onafhankelijk te kunnen werken. Dit ligt in lijn met de digitale ontwikkelingen. De inzet van cloudapplicaties en Microsoft 365 als digitaal communicatiemiddel en samenwerkingstool lijken hierin de nieuwe norm te worden.

Verschuivingen in het applicatielandschap, de hybride situatie van traditionele applicaties en nieuwe SaaS (cloud) applicaties, vragen nieuwe inrichtingsprincipes en keuzes als het gaat om onze infrastructuur, informatiebeheer en werkplekken.

Gezien de bestaande investeringen in Microsoft 365 licenties, is het logisch om de adoptie van Microsoft 365 verder op te pakken. Naast deze uitrol willen we in 2025 de devices op een beheerde manier uitrollen. We moeten noodzakelijke maatregelen treffen die volgen op de wetgeving die op ons af komt. We starten hiermee in 2024 en dit loopt door in de komende jaren.

Beleidsonderzoek & informatiemanagement (B&I) en Datalab

Vanuit het team Beleidsonderzoek & Informatiemanagement (B&I) en het Datalab ondersteunen we data-geïnspireerd werken. Data geeft inzicht en ondersteunt ons bij maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken. Team Datalab gaat in 2025 onder andere aan de slag met gethematiseerde kaarten en het bouwen van interactieve dashboards. We gaan onderzoeken wat de ontwikkelingen rond 3D en de Digital Twin voor ons kan betekenen.

In 2025 gaan we ook verder met het onderzoek naar een Datawarehouse. Kan dit ons helpen bij de data vraagstukken binnen onze gemeente? Daarnaast kijken we naar de impact van AI (artificial intelligence) op ons werk. En gaan we verder met het vullen en beheren van het (verplichte) algoritmeregister.

Facilitair

De groei van de stad en de daarmee samenhangende groei van de organisatie zorgt voor uitdagingen in onze huisvesting en zal dat blijven doen. Hiervoor zijn in 2024 voorzieningen getroffen in de vorm van extra belcellen, spreekkamers en vergaderruimtes. In 2025 zal er extra werkruimte moeten worden toegevoegd door een verbouwing van een deel van de derde etage. Het advies over herinrichting van de teams over de beschikbare ruimtes, verbouwing en aanschaf van

middelen verwachten wij uiterlijk begin 2025 af te ronden. Dit moet leiden tot een kredietaanvraag. Na goedkeuring daarvan kan de verbouwing en inrichting beginnen.

Verbonden partijen

Inleiding

Een verbonden partij wordt in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) als volgt gedefinieerd: 'Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijke belang én een financieel belang heeft.'

Van een bestuurlijk belang is sprake wanneer de gemeente rechtstreeks invloed heeft op de besluitvorming binnen de verbonden partij. Een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente neemt namens de gemeente in het bestuur van de verbonden partij plaats, of stemt namens de gemeente.

Van een financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de organisatie, of wanneer financiële problemen bij de organisatie kunnen worden verhaald op de gemeente.

Privaatrechtelijke organisaties kunnen deelnemingen in stichtingen, verenigingen, coöperaties en vennootschappen zijn. Bij publiekrechtelijke organisaties gaat het om gemeenschappelijke regelingen. Purmerend kent op dit moment 7 gemeenschappelijke regelingen en 6 deelnemingen in vennootschappen.

Visie op verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties die taken uitvoeren die de gemeente niet alleen kan. Omdat de omvang, de taken en de organisatievorm per verbonden partij verschillen, kan dit in de praktijk niet op een eenduidige manier georganiseerd worden. Of de gemeente Purmerend samenwerkt, in welke vorm en onder welke voorwaarden, wordt daarom per situatie afzonderlijk beoordeeld.

De gemeente Purmerend vindt het van belang dat zij voldoende sturingsmogelijkheden heeft ten aanzien van een verbonden partij om de belangen als gemeente te kunnen bewaken. Deze sturingsmogelijkheden zijn er in de vorm van goede en tijdige informatieverstrekking richting de gemeenteraad en door bepaalde beleidsstukken ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad. Daarnaast neemt het college een actieve houding aan als het gaat over het informeren van de raad.

De verbonden partijen - gemeente Purmerend

Publiekrechtelijke organisaties

Gemeenschappelijke regelingen:

1. GGD Zaanstreek-Waterland
2. Werkom
3. Omgevingsdienst IJmond
4. Vervoerregio Amsterdam
5. Veiligheidsregio Zaanstreek- Waterland
6. Recreatieschap Twiske-Waterland
7. Waterlands Archief

Privaatrechtelijke organisaties

Vennootschappen en coöperaties:

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP)
2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
3. Huisvuilcentrale (HVC)
4. Alliander
5. V.O.F. De Beemster Compagnie
6. InWest Regio B.V.

Publiekrechtelijke organisaties

1. GGD Zaanstreek Waterland	
Vestigingsplaats	Zaanstad
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam
Algemene informatie	De GGD Zaanstreek-Waterland is een samenwerkingsverband van 7 gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en is gestart per 1 september 2016. De GGD voert op meerdere gebieden van de preventieve gezondheidszorg taken uit. Dit betreft zowel wettelijke taken, zoals infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitors en Jeugdgezondheidszorg, als niet wettelijke taken.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer
Programma	Samenleving
Openbaar belang	GGD Zaanstreek-Waterland beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en de sociale veiligheid van alle mensen in de regio. Daarbij staat een preventieve en collectieve aanpak voorop, met specifieke aandacht voor bevordering van participatie en ondersteuning van de eigen regie van mensen. Als uitvoeringsorganisatie van de gemeenten sluit de GGD aan bij de gemeentelijke verantwoordelijkheden in het sociaal domein.
Bestuurlijk belang	Een lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft in de vergadering van het AB één stem. In die gevallen waarin Zaanstad en Purmerend zwaarwegende bezwaren hebben tegen een voorstel en met het oog daarop tegenstemmen, leidt die tegenstem tot verwerping van het voorstel. Het voorgaande is niet van toepassing op het voorstel tot vaststelling van de begroting respectievelijk de jaarrekening van de GGD. Wethouder de Boer is lid van het AB en het DB.

Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Algemeen Bestuur (AB) heeft één stem. Dat betekent een stemrecht van 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 1.695.253	€ 1.695.253
	Vreemd Vermogen	€ 10.878.343	€ 9.689.010
	Begroot financieel resultaat 2024		€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend 2025		€ 6.724.732
	<i>Cijfers zijn gebaseerd op de nog niet vastgestelde begroting 2025 van de GGD.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>In het traject GGD 3.0 (komen tot een toekomstbestendige GGD) is het afgelopen jaar gewerkt langs 3 sporen: financiën, regiovisie en governance. Aanvullend is een regionale visie opgesteld waarmee gezamenlijke richting wordt gegeven.</p> <p>Gemeenten en de GGD werken samen om uitwerking van GGD 3.0 vorm te geven, waarbinnen op een toekomstbestendige wijze invulling – zowel inhoudelijk als financieel – wordt gegeven aan het gewenste niveau van publieke gezondheidszorg.</p>		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De decentralisaties leiden tot meer verscheidenheid in (de uitvoering van) beleidskeuzes bij de deelnemende gemeenten op gebieden als participatie en (jeugd)gezondheidszorg. Wanneer de behoeften of verwachtingen van de gemeenten in de GR uiteen gaan lopen als het gaat over dienstverlening en bekostiging, maar slechts gestuurd kan worden met elkaar, dan kan een bestuurlijk spanningsveld ontstaan. Het risico is dat geen vorm gevonden wordt om ruimte te bieden aan het eigen beleid van de deelnemende gemeenten en dat de dienstverlening van de GGD aan de inwoners van Purmerend niet in overeenstemming is met de wens van het bestuur. De GGD is eigen risicodragers voor de WW. In 2016 is het AB geadviseerd over dit risico en heeft besloten geen aparte stichting in het leven te roepen om risico's af te wentelen, ook omdat de deelnemende gemeenten een fatsoenlijk personeelsbeleid willen voeren. WW-risico's die voortkomen uit het beëindigen van projecten worden via contractafspraken afgedekt. In essentie betekent dit dat het WW-risico terecht komt bij de gemeente die de taak bij de GGD weghaalt. Calamiteiten binnen het taakveld van de GGD die een bedreiging vormen voor de Volksgezondheid zoals infectieziekten (Corona) of rampenbestrijding. Krapte op de arbeidsmarkt heeft ook impact op de personele inzet binnen de gezondheidszorg. Dit kan effect hebben op de invulling van dienstverlening en financiën (verhoogde inhuur van personeel). 		

2. Werkom	
Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	Ten uitvoering van de taken in het kader van de Participatiewet (PW) en Wet sociale werkvoorziening (Wsw) hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad Werkom opgericht in 2018.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer
Programma	Samenleving

Openbaar belang	De gemeenschappelijke regeling is getroffen voor het uitvoeren van de taken van de colleges voortkomend uit of samenhangend met de Participatiewet en de Wet Sociale Werkvoorziening.		
Bestuurlijk belang	Per 1 januari 2018 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad samen het Participatiebedrijf opgericht om effectiever te zijn in de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening en de Participatiewet.		
Zeggenschap	Stemverhouding gemeenten Zaanstad en Purmerend beide 50%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	1.875.328	1.860.243
	Vreemd Vermogen	8.126.311	7.605.187
	Begroot financieel resultaat 2025		0
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2025		9.272.870
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Arbeidsmarktontwikkelingen Steeds zichtbaarder wordt dat een voorziening als Werkom nodig is en blijft om kansen te bieden voor mensen die kwetsbaar zijn op de arbeidsmarkt. De coronacrisis heeft laten zien, dat een groep inwoners kwetsbaar is op de arbeidsmarkt en bij een economische disruptie risico loopt om uit te vallen op de arbeidsmarkt. Voor een organisatie als Werkom is het cruciaal dat ze een vermogen ontwikkelt om een passend leer- en ontwikkelaanbod te bieden dat de kandidaten in staat stelt te bewegen naar dat deel van de arbeidsmarkt waar duurzame baankansen zijn. Voor de gemeente, als eigenaar en opdrachtgever, is het van belang inzicht te houden voor welke groep mensen een voorziening als Werkom de meeste toegevoegde waarde heeft.</p> <p>Beleidsherijking participatiewet: In de kadernota 2024 van Werkom wordt de ontwikkeling geschetst m.b.t. het financiële tekort dat ontstaat door de gestage uitstroom van de Wsw'ers. In 2022 hebben de gemeenten Purmerend en Zaanstad gekozen voor het scenario waarin Werkom de autonome ontwikkeling volgt; uitstroom van mensen met een Wsw-indicatie, mensen met een beschut werk indicatie stromen in. Echter de laatste groep laat een lagere inzetbaarheid en arbeidsproductiviteit zien. Ook is de instroom in aantallen lager dan de uitstroom. Effect is dat de interne (beschutte) werkomgeving de komende jaren zal krimpen. Tegen deze achtergrond zullen er maatregelen genomen gaan worden. In 2023 is er een strategische agenda voor de komende jaren gemaakt.</p>		
Risico's	<p>Het risicoprofiel is hoog. De financiële bijdrage van de gemeente is fors. Een negatief resultaat komt voor 2/3 t.l.v. gemeente Zaanstad en voor 1/3 t.l.v. gemeente Purmerend.</p> <p>Risicoanalyse: De governance van Werkom is dual. De gemeente stuurt als eigenaar van de organisatie, maar ook als opdrachtgever. Om die rollen duidelijk te scheiden, is ervoor gekozen de rol van eigenaar bij de wethouder financiën neer te leggen. De rol van opdrachtgever ligt bij de vakwethouder, zijnde de portefeuillehouder Werk en Inkomen. Dat heeft als consequentie dat de risicobeheersing ook dual is en dat verschillende aspecten van risico en beheersing onder de verantwoording van de verschillende rollen vallen. De rollen kunnen niet los van elkaar worden gezien. Het beoogd effect wordt het best gerealiseerd met een goed samenspel tussen deze beide wethouders.</p> <p>* Eigenaarsrol: Vanuit de eigenaarsrol wordt gestuurd op een meerjarig sluitende begroting.</p> <p>* Opdrachtgeversrol: De opdrachtgeversrol wordt gestuurd vanuit de dienstverleningsovereenkomst. In de periodieke voortgangsgesprekken over participatie wordt met Werkom gesproken over o.a. instroom, uitstroom,</p>		

doorlooptijden, klanttevredenheid en de mogelijkheden voor bijsturing. Ook wordt casuïstiek besproken, de regionale en landelijke ontwikkelingen komen ook aan bod.

* Samenspel rollen: De wisselwerking tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol is belangrijk. Signalen vanuit de voortgangsgesprekken worden meegenomen in de eigenaarsrol. Dit samenspel wordt ambtelijk en bestuurlijk georganiseerd door een goede overlegstructuur.

Risico's

In de eerste jaren ging de aandacht aan naar inrichtings- en beheersrisico's, nu zien we dat Werkom een volgende stap in de ontwikkeling moet zetten. Een stap die gaat over de verdere uitvoering van het gekozen beleidsscenario. Hierbij zijn de aanbevelingen uit het Berenschot rapport van belang. Hoe transformeert Werkom naar een modern leerwerkbedrijf dat inclusieve arbeid biedt en waar ruimte is voor het ontwikkelgedeelte?

Werkom opereert in een complexe omgeving. Dat is op zichzelf al een risico. De ingebouwde beheersmaatregelen zijn nog steeds passend; wel is duidelijk dat het perspectief op die risico's verschuift. In de begroting van Werkom zijn volgens de BBV-voorschriften, in de risicoparagraaf expliciete risico's benoemd:

- * Omzetverlies door structurele afname SW-populatie
- * De mogelijkheden tot de acquisitie van nieuwe opdrachten zijn beperkt. (balans tussen de het aanbod en mogelijkheden voor de desbetreffende doelgroepen moet gevonden worden)
- * Inzet nieuwe doelgroepen genereren minder opbrengsten
- * Blijvende alertheid op privacy en informatiebeveiliging

3. Omgevingsdienst IJmond			
Vestigingsplaats	Beverwijk		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	Omgevingsdienst IJmond (hierna: ODIJ) werkt voor en met veertien gemeenten en provincie Noord-Holland aan een gezonde, veilige leefomgeving. Het huidige takenpakket van ODIJ is divers en verschilt per gemeente. ODIJ ondersteunt en adviseert inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. Het is een organisatie van circa 120 medewerkers en het werkgebied beslaat ruim 10.000 bedrijven en circa 560.000 inwoners. ODIJ werkt vanuit twee locaties: Beverwijk en Wormer.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger		
Programma	04. Milieu		
Openbaar belang	ODIJ voert namens en vóór veertien gemeenten en de provincie Noord-Holland taken uit op het gebied van milieutoezicht en handhaving. De medewerkers van ODIJ ondersteunen en adviseren inwoners en bedrijven op het gebied van milieuvergunningen. De omgevingsdienst is verplicht in de vorm van een GR georganiseerd.		
Bestuurlijk belang	Purmerend is lid van het Algemeen Bestuur.		
Zeggenschap	Bij stemming heeft ieder van de leden van het algemeen bestuur één stem. Voor het nemen van een besluit geldt een gewogen stemverhouding op basis van de jaarlijkse financiële bijdrage.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 512.373	€ 497.764
	Vreemd Vermogen	€ 11.149.112	€ 8.978.413
	Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 413.391	€ 435.838
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Op basis van verschillende analyses (visitatie door andere omgevingsdiensten en zelfevaluatie) is gebleken dat ODIJ niet voldoet aan de kwaliteitscriteria VTH. Gebleken is dat de organisatie te sterk steunt op incidentele middelen en het evenwicht tussen de opdracht en de beschikbare middelen is niet meer in balans. Om inzicht te krijgen in de benodigde stappen om te komen tot een gewenste eindbeeld (een zelfstandig toekomstbestendige ODIJ dat voldoet aan de landelijke criteria van het IBP-VTH), heeft een extern bureau een nadere analyse uitgevoerd. Gebleken is dat: % overhead niet afdoende is, de financiële positie niet de werkelijkheid weergeeft en door taakverwaarlozing noodzakelijk is om op korte termijn vervolgstappen te nemen om de organisatie te versterken en specifiek de VTH-taken. Om op korte termijn (2025 en 2026) de urgente maatregelen te treffen zijn extra financiële middelen nodig. Hiervoor is een begrotingswijziging voor 2025 aan de deelnemende partijen verzonden. Op deze manier wordt voorkomen dat achterstanden verder oplopen, worden de eerste beheersmaatregelen getroffen om de potentiële risico's op omgevingsveiligheid af te dekken en wordt er gezorgd dat de organisatie kan toegroeien naar een situatie waarin zij in staat is haar wettelijke en primaire taak uit te voeren. Het gaat hierbij om de volgende stappen (met bijbehorende financiële consequenties):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterking van de kritische posities in het primaire proces: inlopen achterstanden m.b.t. vergunningverlening en toezicht (€810.000 voor 2025 en 2026); • Verbeteren P&C cyclus door investeren in overhead (€700.000 voor 2025 en 2026); • Actualiseren GR, DVO en financieringsstructuur om balans te brengen in opdracht en middelen (totaal €980.000,- voor 2025 bestaande uit €374.000 voor vernieuwen GR, DVO en €606.000 als eenmalige 		

4. Vervoerregio Amsterdam			
Vestigingsplaats	Amsterdam		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Algemene informatie	De Vervoerregio is een samenwerkingsverband van veertien gemeenten op het gebied van verkeer en openbaar vervoer. Om op een goede manier te overleggen en besluiten te nemen zijn er diverse (bestuurs)vormen van overleg: de regioraad, het dagelijks bestuur, portefeuillehoudersoverleggen en commissies.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. C. Lageveen		
Programma	05. Bereikbaarheid		
Openbaar belang	De Vervoerregio Amsterdam zet zich in voor een optimale bereikbaarheid van de Amsterdamse regio. Als regisseur van het regionale verkeer en vervoer dragen zij bij aan goede verbindingen tussen bestemmingen, zodat mensen zich per openbaar vervoer, fiets of auto snel, veilig en comfortabel kunnen verplaatsen.		
Bestuurlijk belang	Het Dagelijks Bestuur (DB) van de Vervoerregio Amsterdam bestaat uit drie leden: een wethouder verkeer en vervoer uit Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden en Amsterdam. De voorzitter is gekozen door de DB-leden. Het DB vergadert eens per drie weken. De Regioraad, het belangrijkste bestuursorgaan van de Vervoerregio, telt 51 leden. De besturen van de betrokken gemeenten kiezen zelf hun vertegenwoordigers, veelal leden uit de eigen raad. Vanuit Purmerend zitten 5 gemeenteraadsleden in de regioraad. De Regioraad en het Dagelijks Bestuur worden geadviseerd vanuit de portefeuillehoudersoverleggen, waar de vakwethouders van de veertien gemeenten in vertegenwoordigd zijn. Burgemeesters en wethouders van de vervoerregiogemeenten voeren een aantal keren per jaar overleg met elkaar. De Vervoerregio Amsterdam kent twee portefeuillehoudersoverleggen Verkeer en Vervoer en Algemene Zaken.		
Zeggenschap	9,8%		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd Vermogen	€ 450.460.314	€ 475.472.942
	Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0
	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 0	€ 0
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De Vervoerregio ziet de investeringen in mobiliteit toenemen in de regio omdat veel gemeenten bezig zijn met gebiedsontwikkeling. Bijvoorbeeld extra woningen zorgen voor extra reisbewegingen. Daarom wil de Vervoerregio graag meedenken over de gebiedsontwikkelingen in haar gebied. Door slim na te denken over waar je wat bouwt, kan de investeringsvraag in mobiliteit mogelijk beperkt worden. En kan de inhoud aansluiten op de agenda van de Vervoerregio.</p> <p>De gemeente Purmerend heeft samen met de Vervoerregio het Mobiliteitsplan Purmerend opgesteld. Gebiedsontwikkelingen spelen daarin een belangrijke rol. Binnen het Mobiliteitsplan wordt uitgegaan van het STOMP-principe, waarbij duurzame vervoerswijzen een hogere prioriteit hebben dan minder duurzame vervoerswijzen.</p>		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> De reizigersaantallen in het Amsterdamse OV zijn de laatste jaren gestaag gegroeid. Daardoor dreigde het OV-systeem op steeds meer plekken tegen capaciteitsgrenzen aan te lopen. Door COVID-19 is daarin een trendbreuk ontstaan. Er is sprake van krimp. Het zal een flinke tijd duren voordat het aantal reizigers weer op het niveau van 2019 is. 		

- Als gevolg van onvoldoende prijscompensatie in uit de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU) wordt het budget in reële termen krappere, prijzen stijgen harder dan indexaties. Hierdoor kan het huidige niveau van dienstverlening dalen, waardoor minder projecten doorgang kunnen vinden.
- Wij zien een trend dat ook studenten minder gebruikmaken van het OV. Voor de OV-Studentenkaart komt daardoor wellicht minder geld beschikbaar. Het risico zou kunnen zijn dat de druk op het wegennet gaat toenemen, waardoor de gemeente meer geld kwijt zal zijn voor investeringen daarin.
- Binnen het OV zien wij een personeelstekort, waardoor de frequentie en betrouwbaarheid van de dienstverlening onder druk komt te staan. Dit zou ertoe kunnen leiden dat meer mensen kiezen voor de auto in plaats van het OV. Ook deze trend kan ertoe leiden dat de gemeente meer in het wegennet zal moeten investeren.
- De totale omvang van het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit is net als vorig jaar hoger dan het beschikbare budget van de VRA. In de afgelopen jaren is al veel gedaan om meer grip te krijgen op de omvang van het programma en het is daarbij ook gelukt om het gat tussen ambitie en beschikbare middelen te verkleinen. De VRA en gemeente blijven intussen inspanssen om nieuwe financieringsbronnen aan te boren met als doel om de vastgestelde samenwerkingsovereenkomsten en -afspraken te realiseren.

5. Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Vestigingsplaats	Zaandam
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling -openbaar lichaam
Algemene informatie	<p>Op grond van de Wet op de Veiligheidsregio's draagt het college van B&W de volgende taken en bevoegdheden over aan de veiligheidsregio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het inventariseren van risico's van branden, rampen en crises. • Het adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of krachtens de wet aangewezen gevallen alsmede in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald. • Het adviseren van het college van Burgemeester en Wethouders over de taak brandveiligheid. • Het voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. • Het instellen en in stand houden van een brandweer. • Het instellen en in stand houden van een GHOR. • Het voorzien in de meldkamerfunctie. • Het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel. • Het inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij sommige van bovengenoemde taken.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm
Programma	Veiligheid
Openbaar belang	Het openbare belang is het voorkomen van of aanpakken van crisis scenario's op een regionale schaal waarbij veiligheid interregionaal gelijk is.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur (AB) wordt gevormd door de burgermeesters van de zeven deelnemende gemeenten. Elk lid van het AB heeft één stem (zijnde 14,3%). Het Dagelijks Bestuur (DB) bestaat uit een drietal leden. Het DB is bevoegd tot een aantal wettelijke taken, onder andere op het gebied van het benoemen, schorsen en ontslaan van sleutel-functionarissen. De rol van het DB is met name gericht op het procedureel voorbereiden van de vergaderingen van het AB.

Zeggenschap	Elk lid van het Algemeen Bestuur (AD) heeft één stem, wat gelijk staat aan 14,3%.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 803.000	€ 691.000
	Vreemd Vermogen	€ 20.604.000	€22.969.000
	Begroot financieel resultaat	€0	-€5.000
	Deelnemersbijdrage/ dividend 2024	€ 8.852.532	€9.817.248
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Beleidsinhoudelijke ontwikkelingen: <ul style="list-style-type: none"> • Toekomstbestendige Brandweezorg • Toekomstgerichte crisisbeheersing • Samen sterker: Veiligheidsregio Zaanstreek - Waterland en GGD • Informatiemanagement 		
Risico's	De verandering van de positie van de vrijwilliger door de Wnra alsmede een veranderende samenleving geeft als risico dat de positie van de vrijwilliger minder aantrekkelijk of gewenst is. Ondanks dat de brandweer al stappen heeft gezet binnen de brede toekomstige beschouwing brandweer, blijft dit wel een punt van aandacht. Daarnaast is het besluit genomen dat de GGD en de veiligheidsregio beide gebruik gaan maken van het pand aan het Prins Bernhardplein te Zaandam. Naast de voordelen, blijven er altijd (financiële) risico's die goed gemonitord moeten worden.		

6. Recreatieschap Twiske-Waterland

Vestigingsplaats	Oostzaan
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling - openbaar lichaam
Algemene informatie	<p>Twiske-Waterland is ingericht als recreatiegebied om gemeenten en natuurgebieden te ontlasten en aantrekkelijke recreatiemogelijkheid te bieden aan recreanten uit omliggende gemeenten en de regio. Het recreatieschap heeft drie hoofdactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beheren en in stand houden van de ingerichte gebieden en voorzieningen; • Beheren en in stand houden routenetwerken en boerenlandpaden; • Actueel houden en vernieuwen van het aanbod om aan te sluiten bij wensen en behoeften van de recreant.
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. M.T.A. Hegger
Programma	Economie
Openbaar belang	Het recreatieschap Twiske-Waterland heeft als doel het besturen en beheren van het recreatiegebied. Gezien de ligging en het gebruik van het gebied door de inwoners heeft de provincie/gemeente een direct maatschappelijk belang bij het realiseren van de doelen en neemt daarom deel aan de gemeenschappelijke regeling.
Bestuurlijk belang	Jaarlijks kan de raad haar gevoelens uitspreken over de begroting en kennisnemen van de jaarrekening en eventuele beleidsdocumenten. In de gemeenschappelijke regeling zijn de bevoegdheden vastgelegd. Voor aanpassing van de regeling is de instemming van alle participanten vereist.
Zeggenschap	Besluiten over financiële jaarstukken met betrekking tot de participantenbijdrage vinden plaats op basis van een gewogen stemrecht waarbij de gemeente

	Purmerend 4 van de 27 stemmen (14,8%) heeft. Indien de besluitvorming in het algemeen bestuur gaat over het overige beleid en de uitvoering van het programma heeft de gemeente Purmerend 7 van de 39 stemmen (17,9%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 5.002.934	€ 5.012.259
	Vreemd Vermogen	€ 472.036	€ 473.683
	Begroot financieel resultaat	€ -190.922	€ 9.325
	Deelnemersbijdrage/ dividend	€ 203.153	€ 215.748
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>Het Recreatieschap Twiske-Waterland:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelde in 2020 een vierjarig ambitiedocument vast met daaraan gekoppeld een Uitvoeringsprogramma. Dit Ambitiedocument gaat in op de beleidsdoelstellingen van de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling en beoogt realisatie daarvan op de eigen taakvelden. Het Uitvoeringsprogramma benoemt projecten in 2024 en plaatst de uitvoering in de tijd en gaat in op voorbereiding, participatie en financiering. • Begeleidt evenementen en het ontwikkelen van routes en locaties; • Draagt met haar beheer en onderhoud bewust bij aan biodiversiteit en verleent medewerking aan participatie in onderhoud en projecten voor zelfbeheer. • Zorgt voor structureel (financieel) evenwicht. • Zorgt voor een aantrekkelijke recreatieomgeving met veilige en begaanbare voorzieningen. • Werkt samen met haar erfpachtgevers aan een duurzame toekomst van de recreatiegebieden. 		
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Natuurlijke risico's: natuurbrand, stormrisico's, eikenprocessierups, dierenziektes, boomziektes etc. • Maatschappelijke risico's: vandalisme, veranderende maatschappelijke perceptie, uitvoeringsproblemen m.b.t. handhaving. • Ambigue wet- en regelgeving: verwarring rondom milieuwetgeving (PAS en PFAS) en de provinciale omgevingsverordening werken remmend op de activiteiten in Twiske-Waterland. Afgezien van de onduidelijke regelgeving worden de regels ook alternatief geïnterpreteerd door verschillende factoren. • Juridische kosten rondom WOB-procedures. 		

7. Waterlands Archief

Vestigingsplaats	Purmerend
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Algemene informatie	<p>Het Waterlands Archief (WA) is een samenwerkingsverband van vijf gemeenten in de regio Waterland op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en opgericht in 1979 als Streekarchief Waterland. In 2003 werd de naam gewijzigd in het WA. De deelnemende gemeenten zijn Edam-Volendam, Landsmeer, Purmerend, Waterland en Wormerland. De belangrijkste doelstelling van het WA is het duurzaam beheren en beschikbaar stellen van procesgebonden overheidsinformatie. De wettelijke taken van de deelnemende gemeenten zijn gedelegeerd aan het Waterlands Archief. Daaruit vloeien de volgende kerntaken voort:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op tijdige overdracht van de gemeentelijke archieven en op de kwaliteit van de archiefvorming bij de aangesloten gemeenten en acquisitie van particuliere archieven die een aanvulling vormen op de collectie. • Beheer van de archieven en deze toegankelijk maken door inventarisatie en indexering. • Toezicht houden op de niet-overgebrachte archieven door middel van inspecties op het informatie- en archiefbeheer van de vijf gemeenten. 															
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Mevr. E. van Selm															
Programma	Bestuur & concern															
Openbaar belang	Beschikbaar stellen van de collectie aan een zo breed mogelijk publiek in de studiezaal, via website en door educatie en voorlichting. Sinds 2003 werkt het WA structureel samen met de Bibliotheek Waterland om het publieksbereik te vergroten. Archief en bibliotheek verzorgen samen een educatief aanbod voor scholieren en organisaties van evenementen en lezingen. Ook is er structurele samenwerking met omringende archiefdiensten, historische verenigingen en musea en met onderwijsinstellingen.															
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit vijf leden, inclusief de voorzitter. De colleges van de deelnemende gemeenten wijzen uit hun midden ieder één lid aan. Een stemming is alleen geldig indien meer dan de helft van het aantal leden dat zitting heeft en zich niet op grond van lid 2 of anderszins van deelneming aan de stemming moet of heeft onthouden, daaraan heeft deelgenomen. Voor het tot stand komen van een beslissing bij stemming wordt meerderheid van stemmen vereist van hen die een stem hebben uitgebracht, voor zover de regeling niet anders bepaalt. Staken de stemmen dan beslist de stem van de voorzitter. Alle leden van het bestuur hebben ieder één stem. De burgemeester van Purmerend is voorzitter van het Dagelijks bestuur.															
Zeggenschap	De gemeenschappelijke regeling heeft geen aandelen. Elk lid van het Bestuur heeft één stem, zijnde 20%.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2024</th> <th>31-12-2025</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€ 96.403</td> <td>€ 83.909</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€ 277.961</td> <td>€ 314.846</td> </tr> <tr> <td>Begroot financieel resultaat</td> <td>€ 0</td> <td>€ 0</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/dividend</td> <td>€ 963.670</td> <td>€ 893.346</td> </tr> </tbody> </table>	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025	Eigen Vermogen	€ 96.403	€ 83.909	Vreemd Vermogen	€ 277.961	€ 314.846	Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0	Deelnemersbijdrage/dividend	€ 963.670	€ 893.346
Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025														
Eigen Vermogen	€ 96.403	€ 83.909														
Vreemd Vermogen	€ 277.961	€ 314.846														
Begroot financieel resultaat	€ 0	€ 0														
Deelnemersbijdrage/dividend	€ 963.670	€ 893.346														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	<p>De belangrijkste in gang gezette ontwikkelingen die in 2024 worden voortgezet zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseren van cursussen, workshops, lezingen, evenementen, exposities en een jaarlijkse publieksdag. De nieuwe studiezaal zal gaan dienen als ontmoetingspunt voor bezoekers. • De sociale mediakanalen en waterlandopdekaart.nl worden verder uitgebouwd. • Publiceren van (wetenschappelijk) verantwoorde toegangen tot historische collecties. Wanneer nodig worden er handleidingen en broncommentaren voor historisch onderzoekers ontwikkeld. • Meewerken aan een open overheid, open overheidsdata en gebruik van Linked Open Data. • Restauratie van fysieke archieven uitvoeren op basis van een restauratieplan. • Acquisitie van zogenaamde 'hotspots' op basis van een acquisitieplan. • Toezicht: Een keer per twee jaar uitvoeren van een KPI-inspectie of een voortgangsgesprek voeren. 															

Risico's

- Toezicht: standaardiseren en verder professionaliseren van het expertisecentrum. Specifiek wordt geadviseerd over de Woo, de nieuwe Archiefwet en de Omgevingswet.
- Toezicht: Initiëren van en deelnemen aan Strategisch Informatie Overleg (SIO) bij gemeenten.
- Organisatie: het WA streeft ernaar een meer wendbare organisatie te worden dat werkt in projecten. Van een lijnorganisatie naar een projectorganisatie.

De veiligheid van de fysieke archieven en collecties vormen het grootste risico voor het Waterlands Archief. De veiligheid is beleidsmatig geborgd door een plan Veiligheid, Calamiteiten en Ontruiming en praktisch door brand-, inbraak-, en klimaatsystemen.

Privaatrechtelijke organisaties

1. Stadsverwarming Purmerend (SVP) Holding BV			
Vestigingsplaats	Purmerend		
Rechtsvorm	Besloten vennootschap		
Algemene informatie	SVP Holding BV is het stadsverwarmingsbedrijf van de gemeente Purmerend. SVP (Stadsverwarming Purmerend) is opgericht in 1981 en verzelfstandigd in 2007. SVP voorziet ruim 28.200 klanten (ruim 28.900 aansluitingen) van warmte en warm water. Van alle gebouwen in Purmerend is ca. 75% aangesloten op het warmtenetwerk van SVP.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	SVP verzorgt warmte en warm water voor veel inwoners en bedrijven in Purmerend. SVP heeft op basis van artikel 2 van de Warmtewet de plicht warmtelevering in het verzorgingsgebied zeker te stellen, tegen redelijke voorwaarden en met inachtneming van een goede kwaliteit van dienstverlening.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 100% van de aandelen SVP Holding BV.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2024	31-12-2025
	Eigen Vermogen	€ 33.565.000	€ 36.288.000
	Vreemd Vermogen	€ 120.240.000	€ 112.424.000
	Begroot resultaat voor bestemming	€ 700.000	€ 3.005.000
	Dividend	€ 350.000	€ 700.000
	<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de meerjarenraming 2023-2033 rekening houdende met de resultaten uit de jaarrekening 2023. Er is geen rekening gehouden met tussentijdse rapportages 2024. In het najaar 2024 zal de nieuwe MJR (2024-2034) de actualisatie bevatten van deze cijfers.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De huidige ontwikkelingen betreft o.a. het verder optimaliseren van de bestaande BioWarmteCentrale en het verbeteren van het warmtenet om een stabiele en betrouwbare warmtelevering voor de komende jaren te blijven verzorgen, verdere verduurzaming van de warmtebronnen o.a. doormiddel van andere bronnen zoals aardwarmte (geothermie) en warmte uit afval- en/of oppervlaktewater, de plaatsing van slimme meters en de bijbehorende ICT transitie en het vervolg Proeftuin Gasvrij.		
Risico's	SVP is actief in een dynamische omgeving die zowel door de wisselende marktomstandigheden als door veranderen overheidsbeleid wordt bepaald. De belangrijkste afhankelijkheden daarin zijn de inzet van de BWC en de staat van het warmtenet (van invloed op warmteverlies en warmteonderbrekingen). Daarnaast spelen de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, gasprijsontwikkeling, graaddagenontwikkeling (en de daaraan gerelateerde afzet) en de hoogte van de inflatie een belangrijke rol in de bedrijfsvoering van SVP. De gemeentelijke deelneming in SVP staat voor € 38 miljoen op de balans. Daarnaast is het volledig vreemd vermogen van SVP van een borgstelling voorzien. Kortom de gemeente heeft een grote financiële verwevenheid met de SVP.		

2. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	's-Gravenhage		
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap		
Algemene informatie	De Staat der Nederlanden, provincies, gemeenten, waterschappen en andere openbare lichamen zijn de deelnemers.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	De N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Daarmee is de bank essentieel voor de publieke taak		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 14.040 van de 55.690.720 aandelen (0,0252%) á € 2,50.		
Algemene opmerking	De BNG publiceert geen prognoses. In onderstaande gegevens wordt uitgegaan van de handreiking van de BNG voor de verantwoording voor dit onderdeel, Deze cijfers grijpen terug op deze handreiking. De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2024 en 2025 kan de bank daarom niet maken. Daarom worden de laatst bekende cijfers opgenomen.		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 4.615 miljoen	€ 4.721 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 107.459 miljoen	€ 110.819 miljoen
	Resultaat na bestemming	€ 300 miljoen	€ 254 miljoen
	Dividend	€ 35.100	€ 30.326
	<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2022 en 2023.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	BNG Bank wil een relevante speler zijn in de financiering van Nederlandse decentrale overheden en in de sectoren wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. Wat betreft langlopende kredietverlening wil de bank rendabel voorzien in meer dan de helft van de langlopende kredietvraag van deze klantengroepen. BNG Bank streeft niet naar winstmaximalisatie, maar naar een redelijk rendement. Dit rendement komt via dividend ten goede aan de aandeelhouders, uitsluitend overheden, en in het verlengde daarvan aan de samenleving.		
Risico's	Op de gemeentelijke balans zijn aandelen in de BNG opgenomen voor een bedrag van € 33.478. Dit is tevens het risicobedrag.		

3. Huisvuilcentrale (HVC) NV			
Vestigingsplaats	Alkmaar		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	HVC is verantwoordelijk voor het duurzaam afvalbeheer van haar aandeelhouders. Daarnaast produceert HVC duurzame energie en levert deze aan gemeenten, waterschappen, bedrijven en particulieren. De kerntaken van HVC zijn grondstoffenmanagementen opwekking en levering van duurzame energie. Bovendien ondersteunt HVC haar aandeelhouders bij het in kaart brengen van maatregelen voor lokale verduurzaming. HVC is actief in Nederland en binnen Nederland de grootste niet-commerciële afvalinzamelaar. HVC heeft 52 aandeelhoudende gemeenten en 8 waterschappen uit Noord-Holland, Zuid-Holland, Flevoland en Friesland.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Overzicht algemene dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	HVC is een publiek nutsbedrijf op het gebied van afval, energie en warmte. HVC zet in op de transitie van een restafvalverbrander in een grondstoffen- en duurzaam energiebedrijf.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 113 van de 3.347 gewone aandelen (3,38%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2021 en 2022. Er vindt geen dividenduitkering plaats.</i>	Eigen Vermogen	€ 198.697.000	€ 233.501.000
	Vreemd Vermogen	€ 878.504.000	€ 928.387.000
	Resultaat na bestemming	€ 28.139.000	€ 34.897.000
	Dividend	n.v.t.	n.v.t.
	Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	HVC heeft in 2024 de strategie herijkt. De samenloop van ambities van aandeelhouders op het gebied van de warmtetransitie, mogelijke omvangrijke investeringen bij de afvalenergiecentrales voor het afvangen van CO ₂ en algehele kosten- en prijsstijgingen door externe ontwikkelingen, op termijn paste niet binnen de bestaande financiële kaders. Focus van de aandeelhouders ligt bij preventie en hergebruik van huishoudelijke afval, verdere verduurzaming van afvalenergiecentrales en warmte activiteiten omdat deze tot relatief veel duurzaamheidswinst leidt. De benodigde investeringen voor deze activiteiten hebben echter soms grote financiële impact. Daarom is besloten tot een hogere garantstellingsruimte (lees: meer investeringsruimte). Investeringsruimte van meer dan € 10 miljoen hebben de instemming van de aandeelhouders nodig.	
Risico's	HVC is een bedrijf met veel risico's en heeft om die reden een uitgebreid risicomanagementsysteem. De belangrijkste risico's zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Continuïteitsproblemen door brand of machinebreuk; • Prijsdaling grondstoffen; • Wijziging brandbaarheid afval; • Afname verzekerbaarheid; • Financiële risico's zoals rente- en liquiditeitsrisico's. 		

4. Alliander			
Vestigingsplaats	Arnhem		
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap		
Algemene informatie	Alliander is op 1 juli 2009 ontstaan bij de verkoop van Nuon. Het ontwikkelt en beheert energienetten. Via kabels en leidingen ontvangen ruim drie miljoen Nederlandse huishoudens en bedrijven elektriciteit, gas en warmte. Het bedrijf beheert meer dan 90.000 km elektriciteitsnet en 40.000 km gasnet.		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. A.O.C. Boer		
Programma	Overzicht algemene Dekkingsmiddelen		
Openbaar belang	Energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. Alliander heeft alleen publieke aandeelhouders.		
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.		
Zeggenschap	De gemeente heeft 372.370 aandelen van de 136.794.964 aandelen (0,27%).		
Financiële gegevens	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023
	Eigen Vermogen	€ 4.570 miljoen	€ 4.749 miljoen
	Vreemd Vermogen	€ 6.122 miljoen	€ 6.897 miljoen
	Resultaat na bestemming	€ 198 miljoen	€ 267 miljoen
	Dividend	€ 222.940	€ 324.810
	<i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekening 2023.</i>		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Als netbeheerder staat Alliander voor de opdracht om de capaciteit van het elektriciteitsnet op een groot aantal plekken te verdubbelen in 2030. Deze investeringen moeten worden voorgefinancierd. Dit gebeurt grotendeels met vreemd vermogen, maar ook aandeelhouders zijn gevraagd extra kapitaal te verstrekken.		
Risico's.	Alliander is een groot bedrijf. Het belang van het bedrijf voor de gemeente is groot. Risico's waar het bedrijf mee te maken heeft zijn thans vooral gelegen in de klimaatverandering (transitie en fysieke risico's). In 2021 is besloten tot deelname in een lening van € 600 miljoen die in 2028 volledig zal zijn omgezet in aandelenkapitaal.		
5. V.O.F. De Beemster Compagnie			
Vestigingsplaats	Middenbeemster		
Rechtsvorm	Vennootschap Onder Firma (VOF)		
Algemene informatie	VOF De Beemster Compagnie is opgericht in 2011 door de gemeente Beemster en Bouwfonds Ontwikkeling B.V. (thans BPD Ontwikkeling). Dit op basis van een verhouding van 50/50. De doelstelling is het produceren van bouw- en woonrijpe grond en het verkopen van bouwrijpe kavels. Dit gebeurt in de gebiedsontwikkelingen De Nieuwe Tuinderij te Zuidoostbeemster (ca. 530) en De Keyser te Middenbeemster (ca. 590)		
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. P. Verkroost		
Programma	Ruimtelijke Ontwikkeling		
Openbaar belang	De Beemster Compagnie heeft als doel elk jaar in totaal circa 100 woningen op te leveren (conform Waterlands Wonen) in Middenbeemster en Zuidoostbeemster. Op basis van de samenwerkingsovereenkomst betreft dit enkel koopwoningen, maar de		

Bestuurlijk belang	<p>ruimte in het bestemmingsplan wordt thans ook benut om sociale huurwoningen te realiseren. Daarnaast wordt in De Keyser een school (IKC) gerealiseerd</p> <p>Vanuit de gemeente is er een wethouder als vennoot aanwezig die verantwoordelijk is voor de uitvoering vanuit de gemeentelijke zijde. Ook de andere eigenaar, BPD, heeft een vennoot. Minimaal tweemaal per jaar komen de vennoten bij elkaar en bespreken de voortgang in deze vennotenvergadering, inclusief het maken van keuzes indien hier aanleiding toe is.</p>															
Zeggenschap	De gemeente is voor 50% eigenaar van de VOF.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2022</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€ 6.122.618</td> <td>€ 6.964.156</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€ 11.611.276</td> <td>€ 6.213.414</td> </tr> <tr> <td>Resultaat</td> <td>€ 462.796</td> <td>€ 841.537</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/ dividend</td> <td>n.v.t</td> <td>n.v.t</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekening 2023. In het vreemd vermogen zit geen externe financiering meer.</i></p>	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023	Eigen Vermogen	€ 6.122.618	€ 6.964.156	Vreemd Vermogen	€ 11.611.276	€ 6.213.414	Resultaat	€ 462.796	€ 841.537	Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t
Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023														
Eigen Vermogen	€ 6.122.618	€ 6.964.156														
Vreemd Vermogen	€ 11.611.276	€ 6.213.414														
Resultaat	€ 462.796	€ 841.537														
Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De grondexploitatie De Nieuwe Tuinderij is per 1 januari 2024 afgesloten. In De Keyser wordt in 2024 gewerkt aan de bouw van de deelgebieden 6B en 7. In 2025 vindt de bouw van de nieuwe school (IKC) en de laatste woningen plaats.															
Risico's	Er is geen risico waar het gaat om het doel van de samenwerkingsovereenkomst: een tenminste op nul sluitende grondexploitatie. Momenteel is het verwachte exploitatieresultaat voor de twee gebiedsexploitaties ruim positief. Er is nog geen dividenuitkering geweest zodat er op dit moment geen externe financiering nodig is. In 2024 zal voor het eerst dividend worden uitgekeerd.															

6. InWest Regio B.V.

Vestigingsplaats	Amsterdam
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Algemene informatie	<p>In oktober 2021 is de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij voor de Metropoolregio Amsterdam en de regio Noord-Holland Noord opgericht. Deze besloten vennootschap heeft als aandeelhouders de provincie Noord-Holland en de Noord-Hollandse gemeenten (waarvan een aantal dit in de vorm van een gezamenlijk aandeelhouderschap doen).</p> <p>De InWest Regio BV heeft een 50% deelneming een BV waar het Rijk ook voor 50% in deelneemt. Deze gezamenlijke stuurt een MKB fonds aan. De InWest regio B.V. stuurt zelf ook een transitiefonds aan. De twee fondsen hebben ieder een eigen onafhankelijk investeringscomité.</p>
Bestuurlijke vertegenwoordiger	Dhr. H.T.A. Hegger
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Openbaar belang	<p>InWest Regio BV is opgericht met het oog op 3 kansen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invullen van de ontbrekende schakel in het landelijk nog niet dekkende netwerk van regionale ontwikkelings-maatschappijen en daardoor mee invulling en uitvoering kunnen geven aan rijksregelingen (onder andere momenteel de COVID-19 Overbruggingsleningen, REACT EU 2021 en verschillende regelingen i.h.k.v. de circulaire economie).

	<ul style="list-style-type: none"> Inspelen op en ondersteunen van innovatief Midden en Klein Bedrijf (mkb) en versnellen van de grote transitieopgaven (energie- en circulair) door het bieden van kennis, menskracht en financiëlemiddelen. Aantrekken van herstelmiddelen na de coronacrisis vanuit Europese Unie, Rijk en Invest NL. 															
Bestuurlijk belang	De gemeente heeft stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.															
Zeggenschap	Uitgangspunt is dat gemeenten tot een bedrag gelijk aan 1% van de gemeentebegroting over het jaar 2019 inleggen in de BV wanneer zij daarin deelnemen. Het begrotingstotaal in het jaar 2019 voor de gemeente Beemster bedroeg € 18.084.000 en voor de gemeente Purmerend € 239.851.000. De investering bedraagt derhalve € 2.579.935. Tot en met 31 december 2021 zijn de 2.580 aandelen van elk 1 euro groot volgestort (Beemster € 181 en Purmerend € 2.399). Gedurende 2022 (1 keer), 2023 (2 keer) en 2024 (1 keer) hebben kapitaalstorting plaatsgevonden ter grootte van elke keer € 257.935 (per keer 10% van het totaal toegezegd bedrag). Het resterende kapitaal (60%) wordt door InWest Reg in tranches opgevraagd bij de aandeelhouders.															
Financiële gegevens	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Balansdatum</th> <th>31-12-2022</th> <th>31-12-2023</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen Vermogen</td> <td>€ 18.271.978</td> <td>€ 41.611.829</td> </tr> <tr> <td>Vreemd Vermogen</td> <td>€ 6.315.526</td> <td>€ 131.082</td> </tr> <tr> <td>Resultaat na belastingen</td> <td>- € 1.594.635</td> <td>- € 2.921.012</td> </tr> <tr> <td>Deelnemersbijdrage/ dividend</td> <td>n.v.t</td> <td>n.v.t</td> </tr> </tbody> </table> <p><i>De gepresenteerde cijfers zijn afkomstig uit de vastgestelde jaarrekeningen 2022 en 2023. Er vindt geen dividenduitkering plaats.</i></p>	Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023	Eigen Vermogen	€ 18.271.978	€ 41.611.829	Vreemd Vermogen	€ 6.315.526	€ 131.082	Resultaat na belastingen	- € 1.594.635	- € 2.921.012	Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t
Balansdatum	31-12-2022	31-12-2023														
Eigen Vermogen	€ 18.271.978	€ 41.611.829														
Vreemd Vermogen	€ 6.315.526	€ 131.082														
Resultaat na belastingen	- € 1.594.635	- € 2.921.012														
Deelnemersbijdrage/ dividend	n.v.t	n.v.t														
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	InWest Regio B.V. is op 7 oktober 2021 opgericht. Met de oprichting van InWest Regio BV is er een einde gekomen aan het proces tot de vorming van een regionale ontwikkelingsmaatschappij in Noord-Holland. De vennootschap is vanaf 2022 gestart met de opgave om versneld uitvoering te geven aan de energietransitie en de transitie naar de circulaire economie. Doel is maatregelen te nemen waarmee de economie gestimuleerd wordt om enerzijds banen te behouden en anderzijds nieuwe duurzame werkgelegenheid te creëren. De primaire focus ligt op het regionaal innovatiepotentieel en daarmee impact gedreven handelen. Met deze focus legt InWest Regio zich toe op de meest kansrijke transitie, sectoren en technologieën van de regio.															
Risico's	De bij de beleidsvoornemens gemelde investeringen gaan gepaard met risico's. Daar worden diverse maatregelen voor genomen. In de door de aandeelhouders vastgestelde investeringsreglementen zijn de kaders voor de allocatie van middelen bepaald. Hierbij geldt het streven naar revolverendheid (100%) voor het mkb-fonds en, gelet op het risicoprofiel, nominale revolverendheid voor het Transitiefonds als ondergrens voor het investeringsreglement.															

Wet open overheid (Woo)

Op 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is bedoeld om overheidsbesluitvorming inzichtelijk en beter vindbaar te maken voor een breder publiek. Iedereen kan informatie opvragen op grond van de Woo. Onderdeel van deze wet is het opnemen van een paragraaf in de begroting en de jaarstukken, waarin inzicht wordt gegeven in de wijze waarop wij als organisatie uitvoering geven aan de Woo.

Actieve openbaarheid

De Woo legt de nadruk op het uit eigen beweging openbaar maken van informatie. Voor bepaalde soorten informatie geldt een verplichte openbaarmaking. Deze verplichting betreft 15 gemeentelijke categorieën en wordt gefaseerd ingevoerd. Per 1 november 2024 gaat de verplichting voor 4 gemeentelijke categorieën in:

- organisatie en werkwijze
- bereikbaarheidsgegevens
- algemeen verbindende voorschriften
- overige besluiten van algemene strekking

Deze categorieën worden al openbaar gemaakt, en in het kader van de Woo gebeurt dit via de Woo-index. Publicatie via de Woo-index is wettelijk verplicht. De Woo-index is een landelijke zoekmachine waarmee gezocht kan worden binnen de informatiecategorieën van de Woo. Om vast te stellen of de huidige wijze van openbaarmaking voldoet aan de vereisten van de Woo en aanvullende regelgeving, is team Informatievoorziening gestart met een nulmeting op de informatiecategorieën. Op basis daarvan kan worden beoordeeld of aanpassingen op de wijze van openbaarmaking nodig zijn. Op dit moment is er nog geen landelijk vastgestelde planning voor de overige informatiecategorieën.

Woo-verzoeken

Tot 2024 is het aantal Woo-verzoeken dat per jaar wordt ingediend in rap tempo toegenomen. Daarnaast nemen de omvang en complexiteit van deze verzoeken toe. Als organisatie zijn we nog lerend en daardoor op zoek naar efficiënte manieren om de behandeling van de Woo-verzoeken te verbeteren. Deze verbeteringen richten zich niet alleen op het beperken van termijnoverschrijdingen, maar vooral op het verzekeren dat inwoners daadwerkelijk de informatie ontvangen die ze zoeken en dat ze hierin hun weg kunnen vinden.

In 2025 willen we de afhandeling van Woo-verzoeken die onze organisatie bereiken centraliseren. Tot op heden ligt een deel van deze afhandeling bij de vakteams. Omdat het lastig is om op Woo-verzoeken te anticiperen, ontstaat vaak druk op de gebruikelijke werkzaamheden, terwijl de Woo-verzoeken niet de aandacht krijgen die ze nodig hebben. Door de behandeling van verzoeken

weg te nemen bij de vakteams en bij een centraal team van ervaren Woo-medewerkers te leggen, neemt de snelheid van afhandelen en de kwaliteit van de beslissingen toe, en daarmee ook de toegankelijkheid van de informatie voor inwoners. Door in 2025 deze werkwijze in te zetten, werken we toe naar een meer transparante en toegankelijke gemeente.

Informatiehuishouding en openbaarmaking

Om informatie in het publieke domein beschikbaar te stellen, moeten we onze informatiehuishouding op orde hebben. Dit betekent dat de informatie die wij dagelijks creëren en verwerken vindbaar, begrijpelijk en toegankelijk moet zijn. Hoe we met informatie omgaan, staat in direct verband met de openbaarmaking. De Woo is één van de vele informatie- en digitaliseringswetten waaraan we de komende jaren moeten voldoen. Deze wetten geven de aanzet tot een verdere structurering van onze werkwijze en digitalisering van onze dienstverlening. Er wordt gewerkt aan een totaaloverzicht van deze wetten en de benodigde stappen om ze te implementeren binnen onze werkprocessen. Hierbij staat het verbinden met de dienstverlening naar onze inwoners en ondernemers centraal. In dat kader wordt ook de rol van de contactpersoon-Woo verder uitgewerkt.

Openbaarheid in de organisatie

Binnen de organisatie gaan wij op individueel niveau zorgvuldig om met informatie en informatiekkanalen. Voor het goed functioneren van de gemeentelijke organisatie is het belangrijk dat er op de werkvloer ruimte is om in vertrouwen met elkaar van gedachten te wisselen. In 2023 zijn we gestart met het gesprek over de betekenis van de Woo voor onze organisatie, om bewustwording te creëren en een balans te vinden tussen vertrouwelijkheid en transparantie. Hierbij zijn ook de Woo ambassadeurs van de VNG betrokken. Deze ambassadeurs geven handvatten voor het voeren van het goede gesprek over de Woo op het scharnierpunt van het ambtelijk en bestuurlijk vlak.

Overige overzichten

